

2876 SAYILI ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU KANUNU

Kanun Numarası : 2876
Kabul Tarihi : 11/8/1983
Yayımlandığı R.Gazete : Tarih: 17/8/1983 Sayı: 18138
Yayımlandığı Düstur : Tertip: 5 Cilt: 22 Sayfa: 518

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kuruluş, Kısaltmalar ve İlkeler

Amaç:

Madde 1 - Bu Kanunun amacı; Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun kuruluşunu, hizmet ve faaliyetleri ile ilgili ilkeleri ve organlarını belirlemek; görev, yetki ve çalışma usulleri ile özlük işlerini düzenlemektir.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun kuruluşu:

Madde 2 - Atatürk'çü düşüncüyü, Atatürk ilke ve inkılaplarını, Türk kültürünü, Türk tarihini ve Türk dilini bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak, yaymak ve yayınlar yapmak amacıyla; Ankara'da, Atatürk'ün manevi himayetlerinde, Cumhurbaşkanının gözetim ve desteğinde, Başbakanlığa bağlı; Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezinden oluşan, kamu tüzelkişiliğine sahip, "Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu" kurulmuştur.

Kısaltmalar:

Madde 3 - Bu Kanunda;

- "Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu": Yüksek Kurum,
- "Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yüksek Kurulu": Yüksek Kurul,
- "Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yönetim Kurulu": Yönetim Kurulu,
- "Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı": Yüksek Kurum Başkanı,
- "Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Genel Sekreteri": Genel Sekreter,
- "Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Denetleme Kurulu": Denetleme Kurulu,
- "Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun kuruluşuna dahil bulunan; Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi": bağlı kuruluşlar,

Olarak ifade edilmiştir.

İlkeler:

Madde 4 - Yüksek Kurumun ve bağlı kuruluşlarının bütün hizmet ve faaliyetlerinde Anayasa çerçevesinde uygulanacak ilkeler şunlardır:

- Milli mücadele ruhu ve bilinci içerisinde; Atatürk'çü düşünceye, Atatürk ilke ve inkılaplarına, Türkiye Cumhuriyetinin sonsuza kadar var olma şuuruna, kişilerin ve milletin refahına, toplumun mutluluğu inancına, milli kültürümüzü çağdaş medeniyet seviyesinin üstüne çıkarma azim ve kararlılığına bağlı kalmak ve sahip olmak,
- Topluca Türk Vatandaşlarının milli gurur ve iftiharlarda, milli sevinç ve kaderlerde, ortak ve bölünmez bir bütün halinde, milli kültür ve ülkeler etrafında toplanmasını güçlendirecek doğrultuda hareket etmek,
- Milli dayanışma ve bütünleşmede Atatürk'çü düşünce, Atatürk ilke ve inkılaplarını, kültür, dil ve tarih değerlerini, birleştirici bir güç olarak göz önünde tutmak; bu değerlere karşı girişilecek her türlü yabancı ve bölücü akımların bilimsel yoldan çürütülmesini esas almak,
- Kültür, dil ve tarihi değerlerimizin bilimsel yoldan ortaya çıkarılmasını, belgelenmesini, araştırılıp incelenmesini esas almak,
- Toplumda yaratılan bütün maddi ve manevi kültür değerlerinin; sürekli, düzenli ve kapsamlı bir şekilde birikimini ve gelecek kuşaklara aktarılmasını temel kabul etmek,
- Milli bütünlük ve güvenlik gereklerini, milli ahlak değerlerini ve milli gelenekleri koruyucu ve gözetici doğrultuda hareket etmek,
- Türk dilinin öz güzelliğini ve zenginliğini meydana çıkaracak, O'nu yeryüzü dilleri arasında değerine yaraşır yüksekliğe erdiren, kuşaklararası anlayışta ve söyleyişte birleştirici yönde hareket etmek,

h) Türk tarihini ve Türkiye tarihini ve bunlarla ilgili konuları, Türklerin medeniyete hizmetlerini inceler ve elde edilen sonuçları yayarken, milli tarihimizin ve milli tarih değerlerimizin birleştirici bir güç olduğunu esas almak ve Türk milletini şanlı geçmişine yaraşan tarihine sahip kılmak.

ı) (Ek: 26/8/1993-KHK-519/1 md.)

Atatürk ilke ve inkılaplarını, Türk dilini, Türk kültür ve medeniyetlerini, Türk tarihini, Türklerin medeniyete hizmetlerini, milli bütünlük anlayışı içinde, Türk Cumhuriyetleri ile Türklerin yoğun olarak yaşadığı diğer ülkelerde de tanıtmak ve yaymak, bunları bütün Türklüğe mal etmek için çalışmalar yapmak.

ı) (Ek:26/8/1993-KHK-519/1 md.; İptal:Ana.Mah.nin 25/11/1993 tarih ve E.1993/51,K.1993/53 sayılı Kararı ile.)

İKİNCİ BÖLÜM

Yüksek Kurul, Yüksek Kurumun Organları ve Görevleri

Yüksek Kurul:

Madde 5 - (Değişik: 26/8/1993 - KHK - 519/2 md.) İptal:Ana.Mah.nin 25/11/1993 tarih ve E.1993/51,K.1993/53 sayılı Kararı ile)

Yüksek Kurulun görevleri:

Madde 6 - Yüksek Kurulun görevleri şunlardır:

- a)** Bu Kanunda belirtilen amaçların gerçekleştirilmesi, Yüksek Kurumun ve bağlı kuruluşlarının etkin ve verimli biçimde çalışabilmeleri için ilke kararları almak,
- b)** Bu Kanunda açıklanan amaç ve ilkeler doğrultusunda, milli politikaların oluşmasında, belirlenmesinde, yürütülmesinde ve milli hedeflerin seçiminde esas alınacak milli kültür unsurlarını tespit etmek, bu konularda gerekli gördüğü araştırma ve incelemeleri yaptırmak,
- c)** Yüksek Kurum Başkanının sunacağı konular hakkında karar vermek,
- d)** Yüksek Kurumun ve bağlı kuruluşlarının kısa, orta ve uzun vadeli çalışma plan ve programları ile bu kuruluşların bütçelerini onaylamak,
- e)** Tüzük ve yönetmelikleri incelemek ve karara bağlamak,
- f)** Bu Kanunda verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Yüksek Kurulun çalışma esasları:

Madde 7 - Yüksek Kurul yılda iki defa toplanır, Başbakanın çağrısı üzerine her zaman olağanüstü toplanabilir. Toplantı yeter sayısı üyelerin salt çoğunluğu, karar yeter sayısı toplantıya katılanların salt çoğunluğudur. Toplantı gündemi, Yüksek Kurum Başkanı tarafından hazırlanır ve Başbakanın onayından sonra toplantıdan en az bir ay önce üyelere dağıtılır. Yüksek Kurulun sekreteryası işleri, Yüksek Kurum Başkanlığınca yerine getirilir. Yüksek Kurulca gerekli görülen kararlar, Resmi Gazete'de yayımlanır.

Yüksek Kurum Başkanı:

Madde 8 - (Değişik: 26/8/1993 - KHK - 519/3 md.;İptal:Ana.Mah.nin 25/11/1993 tarih ve E.1993/51,K.1993/53 sayılı Kararı ile)

Yüksek Kurum Başkanının görevleri:

Madde 9 - Yüksek Kurum Başkanının görevleri şunlardır:

- a)** Yüksek Kurumu yurt içinde ve yurt dışında temsil etmek,
- b)** Yüksek Kurulun ve Yönetim Kurulunun aldığı kararları yerine getirmek,
- c)** Yüksek Kurumun amaçlarının gerçekleştirilmesi için gerekli hizmet ve faaliyetleri yönlendirmek,
- d)** (Değişik: 26/8/1993 - KHK - 519/4 md.;İptal:Ana.Mah.nin 25/11/1993 tarih ve E.1993/51,K.1993/53 sayılı Kararı ile)
- e)** Yüksek Kurumun bütçesini, kısa, orta, uzun vadeli çalışma plan ve programlarını, tüzük ve yönetmelik taslaklarını, yürütmeye ilişkin hizmet ve faaliyet esaslarını zamanında hazırlamak ve yetkili organlara sunmak,
- f)** Yüksek Kurumun amaçları ile bağdaşmayan veya ilkelere ters düşen çalışma ve faaliyetleri önleyici tedbirleri almak, bu tedbirleri yetkili organların onayına sunmak,
- g)** Gerektiğinde kurulacak araştırma ve uygulama birimlerinin çalışmalarının, hizmet ve faaliyetlerinin verimli olması için öngördüğü planlama, programlama ve destek tedbirlerini hazırlayarak yetkili organlara sunmak,
- h)** Bağlı kuruluşların mali ve idari hususlarının denetlenmesi için Denetleme Kurumunu görevlendirmek,
- ı)** Bu Kanunda gösterilen ve Yüksek Kurulca verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Yönetim Kurulu:

Madde 10 - Yönetim Kurulu, Yüksek Kurum Başkanının başkanlığında Başkan Yardımcısı, Cumhurbaşkanınca seçilmiş üç üye ve bağlı kuruluşların başkanlarından oluşur. Yüksek Kurum Başkanının bulunmadığı hallerde Yönetim Kuruluna Başkan Yardımcısı başkanlık eder. Genel Sekreter Yönetim Kurulunun toplantılarına iştirak eder, ancak onaylamaya katılamaz.

(Değişik: 26/8/1993 - KHK - 519/5 md.;İptal:Ana.Mah.nin 25/11/1993 tarih ve E.1993/51,K.1993/53 sayılı Kararı ile)

Yönetim Kurulunun görevleri:

Madde 11 - Yüksek Kurumun yürütme organı olan Yönetim Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Yüksek Kurulun onayladığı çalışma plan ve programlarının ve aldığı kararlar doğrultusunda amaçların gerçekleştirilmesini, görevlerin etkin ve verimli bir şekilde yerine getirilmesini sağlayacak kararlar almak,
- b) Yüksek Kurumun amacına uygun ve özel uzmanlık isteyen konularda; ihtiyaç halinde doğrudan veya bağlı kuruluşların istek ve önerileri üzerine yurt içinde veya yurt dışında, araştırma, inceleme uzman ve elemanlarından oluşan bilimsel araştırma ve uygulama birim veya kolları kurmak ve çalışmalarını izlemek,
- c) Yüksek Kurum Başkanının önerilerini kararar bağlamak,
- d) Bağlı kuruluş başkanlarının teklifi üzerine bu kuruluşların yürütme kurullarının kararlarını en geç bir ay içinde incelemek ve kesin karara bağlamak,
- e) Yüksek Kurum bütçesini, tüzük ve yönetmelik taslaklarını görüşmek ve Yüksek Kurula sunmak,
- f) Denetleme Kurulu raporlarını değerlendirmek, gerekli kararları almak,
- g) Bu Kanunda verilen diğer görevleri yerine getirmek,

Yönetim Kurulunun çalışma esasları:

Madde 12 - (Değişik: 26/8/1993 - KHK - 519/6 md.;İptal:Ana.Mah.nin 25/11/1993 tarih ve E.1993/51,K.1993/53 sayılı Kararı ile)

Denetleme Kurulu:

Madde 13 - Yüksek Kurum Başkanı adına, bağlı kuruluşların mali ve idari hususlarını denetleme organı olan "Denetleme Kurulu", bir başkan ve iki üyeden oluşur.

(Değişik: 26/8/1993 - KHK - 519/7 md.;İptal:Ana.Mah.nin 25/11/1993 tarih ve E.1993/51,K.1993/53 sayılı Kararı ile)

Denetleme Kurulunun görevleri:

Madde 14 - Denetleme Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Bağlı kuruluşların bütçe uygulamaları ile mali ve idari hususlarını denetlemek,
- b) Bağlı kuruluşların kısa, orta ve uzun vadeli çalışma plan ve programlarının gerçekleştirilmesinin gerekli kıldığı yatırım, işletme ve mali kaynak sağlanması hususlarında Yönetim Kurulu Başkanlığına bilgi sunmak,
- c) Yüksek Kurulun veya Yönetim Kurulunun mali ve idari hususlarda talep ettikleri araştırma, inceleme ve çalışmaları yerine getirmek.

Yüksek Kurum Başkanı Yardımcısı:

Madde 15 - (Değişik birinci fıkra: 26/8/1993 - KHK - 519/8 md.; İptal:Ana.Mah.nin 25/11/1993 tarih ve E.1993/51,K.1993/53 sayılı Kararı ile)

Yüksek Kurum Başkan Yardımcısı, Yüksek Kurum Başkanına yardım eder, Başkanın bulunmadığı hallerde onun görevlerini yerine getirir.

Genel Sekreter:

Madde 16 - (Değişik birinci fıkra: 26/8/1993 - KHK - 519/9 md.; İptal:Ana.Mah.nin 25/11/1993 tarih ve E.1993/51,K.1993/53 sayılı Kararı ile)

Genel Sekreter, Yüksek Kurumun idari hizmet ve faaliyetlerini yürütür ve bu Kanunda verilen diğer görevleri yerine getirir.

İKİNCİ KISIM**Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuna Bağlı Kuruluşlar****BİRİNCİ BÖLÜM****Atatürk Araştırma Merkezi****Atatürk Araştırma Merkezinin kuruluşu:**

Madde 17 - Ankara'da Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun kuruluşuna dahil, tüzelkişiliğe sahip, bilimsel hizmet ve faaliyetlerde bulunacak olan, "Atatürk Araştırma Merkezi" kurulmuştur.

Atatürk Araştırma Merkezinin amacı:

Madde 18 - Atatürk Araştırma Merkezinin amacı Atatürk'çü düşüncüyü, Atatürk ilke ve inkılaplarını bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak, yaymak ve bu konularda yayımlar yapmaktır.

Atatürk Araştırma Merkezinin görevleri:

Madde 19 - Bu Kanunun ilkeleri doğrultusunda Atatürk Araştırma Merkezinin görevleri şunlardır:

- a) Atatürk'ün kişiliğini, ilkelerini, Atatürk'cü düşünceyi, Atatürk inkılaplarını aydınlatacak,değerlendirecek bilimsel araştırmalar yapmak veya yaptırmak,
- b) Devlet ve toplum hayatına Atatürk'cü düşünceyi, Atatürk ilke ve inkılaplarını egemen kılmak ve yaşatmak için gerekli bilimsel araştırma ve incelemeyi yapmak, elde edilen sonuçları örgün ve yaygın eğitimde kullanılır hale getirmek, ilgili kurum ve kuruluşlara bu konularda ve elde edilen sonuçlar üzerinde önerilerde bulunmak, talepleri halinde gerekli desteği sağlamak,
- c) Atatürk, Milli Mücadele ve Türkiye Cumhuriyeti Tarihi ile ilgili Türkçe ve yabancı dillerde yazılmış kitap, broşür, dergi ve benzeri materyalden oluşan bir kitaplık kurmak,
- d) Milli Mücadele ve Türk İstiklal Savaşı, Cumhuriyetimizin kuruluş ve Cumhuriyet dönemi olayları ile Atatürk ilke ve inkılaplarının oluşmasını belirleyen hertürlü kaynak ve belgeleri toplamak, bunları bilimsel yöntemlerle düzenlemek, inceleme ve araştırma yapacakların hizmetlerine sunmak,
- e) Toplumun her kesiminin Atatürk'cü düşünce, Atatürk İlkeleri ve İnkılapları konularında, aynı görüş, inanç ve düşüncede birleşmesini sağlayacak açık, kesin ve temel kavramları ortaya koymak üzere; bilimsel araştırmalar yapmak, varılan sonuçları ve bu konulara kaynak teşkil eden fikri meteryali ve bu amaçla başta Atatürk'ün eserleri olmak üzere Atatürk'cü düşüncenin yerleşmesinde ve yayılmasında hizmeti geçmiş fikir adamlarının bu konudaki konuşma, konferans ve yazılarını toplayarak yaymak ve yayımlamak,
- f) Atatürk'cü düşünceye, Atatürk ilke ve inkılaplarına uygun milli politikaların oluşmasında ve yürütülmesinde, milli hedeflerin tespitinde, seçiminde fikir birliğini sağlayacak tedbirleri almak, bu konularda ilgili kurum ve kuruluşların taleplerini karşılamak,
- g) Amaç ve görevleriyle ilgili kongreler, konferanslar, seminerler, kurslar, hertürlü bilimsel toplantılar, geziler, sergiler düzenlemek; yurt içi ve yurt dışı bilimsel toplantılara katılmak,
- h) Amaç ve görevleri doğrultusunda süreli ve süresiz yayınlar yapmak, aynı mahiyetteki yayınları desteklemek, yaptığı bütün araştırma, inceleme, kongre, konferans ve seminerlerin sonuçlarını yayımlamak,
- ı) Amaç ve görevi ile ilgili konularda inceleme ve araştırma yapacaklara ve lisansüstü çalışmalarda bulunacaklara hertürlü destek ve yardımlarda bulunmak,
- j) Yurt içinde ve yurt dışında Atatürk'cü düşünce, Atatürk ilke ve inkılapları konuları ile Cumhuriyetimizin kuruluşunu hazırlayan ve Cumhuriyet dönemindeki olayların sebepleri ve gelişmeleri konularında üstün başarıları eserler veren, eğitim ve öğretim hayatında ve çalışma alanlarında ve hizmet yerlerinde Atatürk'cü düşünce, Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda örnek çalışmalarda bulunan Türk ve yabancı gerçek ve tüzel kişileri çalışmalarında, hizmet ve faaliyetlerinde desteklemek,
- k) Amaç ve görevleri ile ilgili olarak, yurt içinde ve yurt dışında yerli ve yabancı, resmi ve özel eğitim, bilim, kültür, sanat kurum ve kuruluşları ile; araştırma merkezleri, arşivleri ve benzeri yerlerde ve çeşitli dallardaki araştırmacı, yazar ve sanatkarlarla işbirliğinde bulunmak,
- l) Amaç ve görevlerine giren konularda, yurt içi ve yurt dışındaki yayınları izlemek, incelemek, değerlendirmek ve vereceği sonuçları yetkili organ veya kurumlara sunmak,
- m) Yüksek Kurulun, Yüksek Kurumun ve bu Kanunun verdiği diğer görevleri yerine getirmek.

Atatürk Araştırma Merkezinin üyeleri:

Madde 20 - Atatürk Araştırma Merkezinin üyeleri, bu merkezin organlarını oluşturan, hizmet ve faaliyetlerinde görev alan kişilerdir.

Atatürk Araştırma Merkezinin üç türlü üyesi vardır:

- a) Asli üye,
b) Şeref üyesi,
c) Haberleşme üyesi.

Atatürk Araştırma Merkezi asli üyeleri:

Madde 21 - Atatürk Araştırma Merkezinin kuruluş döneminde yirmi asli üyesi vardır. İhtiyaç ve gelişmelerin gerektirdiği durumlarda, Yüksek Kurulun kararı ile bu sayı kırk asli üyeye kadar çoğaltılabilir. Asli üyeler; bu Kanunda belirlenen amaç ve ilkeleri benimsediğini tutum ve davranışları, bilimsel eserleri, çalışma ve faaliyetleri veya eğitim ve öğretim hizmetleri ile kanıtlanmış;

- a) Yükseköğrenim görmüş, idari tecrübeye ve Devlet memuru olabilmek için gerekli niteliklere sahip adaylar arasından Yüksek Kurulca seçilen on,
b) Atatürk Araştırma Merkezinin amaçlarının gerçekleştirilmesinde yararlı Üyeden ibarettir. Yükseköğretim Kurulunca seçilecek üyelerin özellikle üniversitelerin "Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüleri"nin temsilini sağlayabilmeleri, gözönünde tutulur. Asli üyelerin sayılarının artırılması halinde, yukarıda belirlenen sayı nispetleri aynen uygulanır. Asli üyelik süresi altı yıldır. Süresi biten üyenin yeniden seçilmesi mümkündür. Harhangi bir sebeple belirtilen süreden önce üyelik sıfatının sona ermesi halinde, yeni seçilen üye eski üyenin süresini tamamlar.

Atatürk Araştırma Merkezinin şeref üyeleri:

Madde 22 - Atatürk Araştırma Merkezinin şeref üyeleri şunlardır:

- a) Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk,
b) 2549 sayılı Devlet Mezarlığı Kanununa göre Atatürk'ün en yakın silah arkadaşı olarak tespit edilen ve bu Kanuna bağlı EK - 1 sayılı listedeki İstiklal Harbi Komutanları,
c) Atatürk'cü düşünce, Atatürk İlkeleri ve İnkılapları konularında üstün hizmet, çalışma ve faaliyetlerini, eserleri veya eğitim ve öğretim veya diğer alanlardaki hizmetleri ile kanıtlanmış; Atatürk Araştırma Merkezinin

çalışmalarına önemli maddi ve manevi destek sağlamış, Türk veya yabancı uyruklu kişiler arasından Atatürk Araştırma Merkezi Başkanının önerisi, Yürütme Kurulunun oluru ve bilim Kurulunun kararı ile şeref üyeliğine seçilen kişiler.

Hayatta olan şeref üyeleri, Atatürk Araştırma Merkezi Bilim Kurulunun toplantılarına katılabilirler, ancak oylamaya katılamazlar. Atatürk Araştırma Merkezi haberleşme üyeleri:

Madde 23 - Atatürk Araştırma Merkezinin haberleşme üyeleri şunlardır:

- a) Üniversitelerin Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitülerinde bulunan öğretim elemanları,
- b) Türk Silahlı Kuvvetleri ile emniyet teşkilatına bağlı olanlar dahil yükseköğretim kurumlarında Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersi öğretim elemanları,
- c) Ortaöğretimde görevli Cumhuriyet Tarihi ve İnkılap Tarihi dersi öğretmenleri,
- d) Atatürk'çü düşünce, Atatürk İlkeleri ve İnkılapları konularında çalışmalarda ve yayınlarda bulunan Türk veya yabancı uyruklu tüzel veya gerçek kişilerdir.

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanının önerisi, Yürütme Kurulunun oluru ve Bilim Kurulunun kararı ile haberleşme üyesi olarak seçilen kişiler.

Haberleşme üyeleri, Atatürk Araştırma Merkezinin yurt içi veya yurt dışı hizmet ve faaliyetlerinde yardımcı olurlar.

Atatürk Araştırma Merkezinin organları:

Madde 24 - Atatürk Araştırma Merkezinin organları şunlardır:

- a) Atatürk Araştırma Merkezi Başkanı,
- b) Atatürk Araştırma Merkezi Bilim Kurulu,
- c) Atatürk Araştırma Merkezi Yürütme Kurulu,
- d) Atatürk Araştırma Merkezi Sekreteri,
- e) Atatürk Araştırma Merkezi Bilim ve Uygulama Kolları.

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanının nitelikleri ve Başkan ve Başkan Yardımcısının atanmaları:

Madde 25 - (Değişik: 26/8/1993 - KHK - 519/10 md.;İptal:Ana.Mah.nin 25/11/1993 tarih ve E.1993/51,K.1993/53 sayılı Kararı ile)

Atatürk Araştırma Merkezi Bilim Kurulu:

Madde 26 - Atatürk Araştırma Merkezi Bilim Kurulu; Atatürk Araştırma Merkezi Başkanının Başkanlığında, Başkan Yardımcısı ve asli üyelerin katılımı ile oluşur. Başkanın bulunmadığı hallerde, Bilim Kuruluna Atatürk Araştırma Merkezi Başkan Yardımcısı başkanlık eder. Atatürk Araştırma Merkezi Sekreteri; Bilim Kurulunun toplantılarına iştirak eder, ancak oylamaya katılamaz.

Atatürk Araştırma Merkezi Bilim Kurulunun görevleri:

Madde 27 - Atatürk Araştırma Merkezi Bilim Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Atatürk Araştırma Merkezinin amaçlarının gerçekleşmesi, görevlerinin tam ve etkin biçimde yerine getirilmesi için kararları almak,
- b) Tüzük ve yönetmelik tasarıları ile Atatürk Araştırma Merkezi Başkanının veya Yürütme Kurulunun sunacağı hususlar hakkında görüş bildirmek veya karar vermek,
- c) Atatürk Araştırma Merkezinin kısa, orta ve uzun vadeli çalışma plan ve programlarını incelemek,görüşleri ile birlikte Yüksek Kurum Başkanlığına sunmak,
- d) Yürütme Kurulunun üyelerini seçmek,
- e) Bilim ve Uygulama Kolları hakkında gerekli kararları vermek, bunların çalışma düzenleri ile ilgili görüş bildirmek, gerekli seçimleri yapmak,
- f) Atatürk Araştırma Merkezinin hizmet ve faaliyetlerinin gerektirdiği hususlar ile baskı ve yayın gibi konularda karar almak veya bu konularda alt çalışma grupları oluşturmak,
- g) Atatürk Araştırma Merkezinin yıllık bütçe ihtiyaçlarını belirlemek, bu husustaki görüşleriyle birlikte Yüksek Kurum Başkanlığına sunmak,
- h) Bu Kanunun verdiği diğer görevleri yerine getirmek.

Atatürk Araştırma Merkezi Bilim Kurulunun çalışma esasları:

Madde 28 - Atatürk Araştırma Merkezi Bilim Kurulu yılda iki defa toplanır, ayrıca Atatürk Araştırma Merkezi Başkanının çağrısı üzerine, olağanüstü toplantılar yapar.

Toplantı gündemi Atatürk Araştırma Merkezi Başkanı tarafından hazırlanır ve toplantıdan en az bir ay önce üyelere gönderilir.

Atatürk Araştırma Merkezi Yürütme Kurulu:

Madde 29 - Atatürk Araştırma Merkezi Yürütme Kurulu; Atatürk Araştırma Merkezi Başkanının başkanlığında, Başkan Yardımcısı ile Bilim Kurulunun kendi asli üyeleri arasından seçtiği dört üyeden oluşur. Seçilen üyelerin görev süresi üç yıl olup müşterek kararlar atanırlar. Başkanın bulunmadığı hallerde, Yürütme Kuruluna Atatürk Araştırma Merkezi Başkan Yardımcısı başkanlık eder. Atatürk Araştırma Merkezi Sekreteri ve gerektiğinde toplantıya çağırılacak Bilim ve Uygulama Kolları Başkanları oylamaya katılamazlar.

Atatürk Araştırma Merkezi Yürütme Kurulunun görevleri:

Madde 30 - Atatürk Araştırma Merkezi Yürütme Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Bu Kanunun esasları ve Atatürk Araştırma Merkezi Bilim Kurulu kararları doğrultusunda, Merkezin bilimsel, idari ve mali işlerini yürütmek, bu görevin gerektirdiği uygulamaya yönelik kararlar almak,
- b) Atatürk Araştırma Merkezinin bilimsel çalışmalarının düzenlenmesine, Bilim ve Uygulama Kollarının kurulmasına, belirli konularda yurt içi ve yurt dışı araştırma ve incelemeler için uzman ekiplerin oluşturulmasına ve bunların çalışma esaslarına ilişkin kararlar almak ve Bilim Kuruluna sunmak,
- c) Atatürk Araştırma Merkezinin kısa, orta ve uzun vadeli çalışma plan ve programlarını hazırlamak Bilim Kurulunun görüşüne sunmak,
- d) Atatürk Araştırma Merkezinin çalışma düzenine ilişkin yönetmelik taslaklarını hazırlamak ve Bilim Kurulunun görüşüne sunmak,
- e) Atatürk Araştırma Merkezinin yıllık bütçe tasarısını hazırlamak ve Bilim Kurulunun görüşüne sunmak,
- f) Atatürk Araştırma Merkezi bütçesinin uygulanmasına ilişkin kararlar almak,
- g) Atatürk Araştırma Merkezinin Başkanının önerilerini görüşüp karara bağlamak,
- h) Bu Kanunun ve Atatürk Araştırma Merkezi Bilim Kurulunun verdiği diğer görevleri yerine getirmek.

Atatürk Araştırma Merkezi Yürütme Kurulunun çalışma esasları:

Madde 31 - Atatürk Araştırma Merkezi Yürütme Kurulu,ayda en az iki kere toplanır. Atatürk Araştırma Merkezi Başkanının veya Yürütme Kurulunun en az üç üyesinin yapacağı yazılı talep üzerine olağanüstü toplantılar yapabilir. Toplantı gündemi Atatürk Araştırma Merkezi Başkanınca hazırlanır. Yürütme Kurulunun kararları, Yüksek Kurum Başkanlığına sunulur.

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanının görevleri:

Madde 32 - Atatürk Araştırma Merkezi Başkanı; Merkezin temsil ve yürütme organı ve ita amiridir. Görevleri şunlardır:

- a) Atatürk Araştırma Merkezi Bilim Kurulu ile Yürütme Kurulunun kararlarını uygular.
- b) Atatürk Araştırma Merkezini yönetir. Yüksek Kurumla ve diğer bağlı kuruluşlarla ilişkilerini düzenler.
- c) Atatürk Araştırma Merkezinin, kısa, orta ve uzun vadeli çalışma plan ve program taslakları ile yıllık bütçe taslağını hazırlar ve yetkili organların görüşlerine sunar.
- d) Atatürk Araştırma Merkeziyle ilgili tüzük, yönetmelik ve çalışma düzenine ilişkin yönerge taslaklarını hazırlar ve ilgili organların görüşlerine sunar.
- e) Yurt içi ve yurt dışında Atatürk Araştırma Merkezini temsil eder.
- f) Atatürk Araştırma Merkezinin yurt içinde veya yurt dışındaki kurum ve kuruluşlarla, özel ve tüzelkişilerle, araştırmacı ve bilim adamları ile ilişkilerini düzenler,
- g) Bu Kanunla ve Yüksek Kurumca verilen diğer görevleri yerine getirir.

Atatürk Araştırma Merkezi Sekreteri:

Madde 33 - Atatürk Araştırma Merkezi Sekreteri, yükseköğrenim görmüş, idari tecrübeye ve Devlet memuru olabilmek için gerekli niteliklere sahip adaylar arasından, Atatürk Araştırma Merkezi Başkanının önerisi üzerine ve genel hükümlere göre atanır. Atatürk Araştırma Merkezi Sekreteri, Merkezin idari ve mali işlerinin yürütücüsü ve yönlendiricisidir. Atatürk Araştırma Merkezinin idari hizmet ve faaliyetleri ile bu Kanunda gösterilen diğer görevleri yerine getirir.

Atatürk Araştırma Merkezi Bilim ve Uygulama kolları:

Madde 34 - Atatürk Araştırma Merkezinin bilimsel çalışmalarını yürütmek ve uygulamaya yönelik hizmet ve faaliyetlerini gerçekleştirmek için Atatürk Araştırma Merkezi Yürütme Kurulunun önerisi, Bilim Kurulunun kararı ve Yüksek Kurum Başkanınca onayı ile geçici veya daimi olarak Bilim ve Uygulama kolları kurulurlar. Gerektiğinde bu kollar üniversitelerde de oluşturulabilir.

Bu kolların çalışma konuları ve çalışma düzenleri Atatürk Araştırma Merkezi Bilim Kurulu kararında gösterilir. Atatürk Araştırma Merkezi Bilim ve Uygulama Kolları Başkanları, Merkezin asli üyeleri arasından Bilim Kurulunca seçilir ve gerektiğinde aynı Kurulca görevine son verilebilir. Bu kolların ilişkilerini Başkanları düzenler. Çalışma ve faaliyetlerinden ve görevlerinin yerine getirilmesinden, Başkanlar sorumludurlar. Kolların faaliyetlerine ait raporlar her üç ayda bir, Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığına sunulur.

İKİNCİ BÖLÜM

Türk Dil Kurumu

Türk Dil Kurumunun yeniden düzenlenmesi:

Madde 35 - "Ulu Önder Atatürk'ün kutlu eliyle ve O'nun yüce kurucu ve koruyucu Genel Başkanlığı altında kurulmuş olan" Türk Dil Kurumu; tüzelkişiliğe sahip, bilimsel hizmet ve faaliyetlerde bulunacak bir kurum olarak Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun kuruluşuna dahil edilmiş ve yeniden dezenlenmiştir.

Türk Dil Kurumunun amacı:

Madde 36 - Türk Dil Kurumunun amacı; Türk dilinin öz güzelliğini ve zenginliğini meydana çıkarmak, O'nu yeryüzü dilleri arasında değerine yarasır yüskeliğe eriştmektir.

Türk Dil Kurumunun görevleri:

Madde 37 - Bu Kanunun ilkeleri doğrultusunda "Türk Dil Kurumunun görevleri şunlardır:

- a) Yazılı ve sözlü kaynaklardan Türk dili ile ilgili derleme ve taramalar yapmak,
- b) Türk kültüründeki gelişmeye paralel olarak, Türk dilinin özleşmesine, zenginleşmesine ve etimolojisine yarayacak inceleme ve araştırmalar yaparak yazım ve imla klavuzları ve sözlükler hazırlamak, bunları yazmak ve yayımlamak,
- c) Türkçe dilbilgisi üzerinde araştırma ve incelemelerde bulunmak, buna dayalı olarak Türk dilinin yapısına uygun dilbilgileri ile Türkçenin tarihi ve karşılaştırmalı dilbilgilerini hazırlamak, bunları yazmak ve yayımlamak,
- d) Bütün bilim, sanat ve teknik terim ve kavramlarını karşılayacak Türkçe terim ve kavramların bulunmasına yönelik araştırma ve incelemelerde bulunmak,
- e) Milli varlığının temel unsurlarından biri olan Türk dilinin kuşaklar arasında birleştirici ve bütünleştirici özelliklerini gözönünde tutarak, yeni nesillerde Türk dili sevgisini ve bilincini kökleştirecek, geliştirecek ve yaygın hale getirecek her türlü tedbirleri almak, araçları hazırlamak, bunları kamu kurum ve kuruluşları ile resmi özel eğitim - öğretim kurumları ve kuruluşlarının, basım ve yayım organlarının hizmet ve yararına sunmak, bu konuda gerekli hertürlü işbirliğinde bulunmak,
- f) Türk dili ve Türkçe dilbilgisi konularında kongreler, sempozyumlar, konferanslar, toplantılar, sergiler, geziler düzenlenmek; yurt içi ve yurt dışında yapılacak aynı konu ve mahiyetteki toplantılara katılmak,
- g) Araştırma ve inceleme sonuçlarını yayımlamak; süreli veya süresiz yayınlar yapmak,
- h) Amaç ve görevleri ile ilgili olarak, yurt içinde ve yurt dışında yerli veya yabancı, gerçek ve tüzelkişilerle, eğitim, bilim, kültür, sanat kurum ve kuruluşları, araştırma merkezleri, araştırmacı, yazar ve sanatkarlarla işbirliğinde bulunmak,
- ı) Amaç ve görevleri ile ilgili konularda yurt içi ve yurt dışındaki yayımları izlemek, incelemek, değerlendirmek ve varacağı sonuçları Yüksek Kurum Başkanlığına sunmak,
- j) Yabancıların Türkçeyi öğrenmesini kolaylaştırıcı bilimsel çalışmalar yapmak,
- k) Yüksek Kurulun, Yüksek Kurumun ve bu Kanunun verdiği diğer görevleri yerine getirmek.

Türk Dil Kurumunun üyeleri:

Madde 38 - Türk Dil Kurumunun üyeleri, bu Kurumun organlarını oluşturan, hizmet ve faaliyetlerinde görev alan kişilerdir.

Türk Dil Kurumunun üç türlü üyesi vardır:

- a) Asli üye,
- b) Şeref üyesi,
- c) Haberleşme üyesi.

Türk Dil Kurumunun asli üyeleri:

Madde 39 - Türk Dil Kurumunun kırk asli üyesi vardır. Asli üyeler; bu Kanunda belirlenen amaç ve ilkeleri benimsediğini tutum ve davranışları, bilimsel eserleri, çalışma ve faaliyetleri veya eğitim ve öğretim hizmetleri ile kanıtlamış;

- a) Yükseköğrenim görmüş, idari tecrübeye ve Devlet memuru olabilmek için gerekli niteliklere sahip adaylar arasından Yüksek Kurulca seçilen yirmi,
- b) Türk Dil Kurumunun amaçlarının gerçekleştirilmesinde yararlı olabilecek öğretim elemanları arasından Yükseköğretim Kurulunca seçilen yirmi, Üyeden ibarettir. Asli üyelik süresi altı yıldır. Süresi biten üyenin yeniden seçilmesi mümkündür. Herhangi bir sebeple belirtilen süreden önce üyelik sıfatının sona ermesi halinde, yeni seçilen üye eski üyenin süresini tamamlar.

Türk Dil Kurumunun şeref üyeleri:

Madde 40 - Türk Dil Kurumunun şeref üyeleri şunlardır:

- a) Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk,
- b) Türk Dil Kurumunun kuruluşu için Hükümete başvuran ve ilk Yönetim Kurulunu oluşturan Ek - 2 sayılı listedeki üyeler,
- c) Türk Dil Kurumunun kuruluş amaçları doğrultusunda üstün hizmet, çalışma ve faaliyetlerini; eserleri, eğitim,

öğretim veya diğer alanlardaki hizmetleri ile kanıtlamış veya bu amaçlar doğrultusunda yapılan çalışmalara önemli maddi veya manevi destek sağlamış, Türk veya yabancı uyruklu kişiler arasından Türk Dil Kurumu Başkanının önerisi, Yürütme Kurulunun oluru ve Bilim Kurulunun kararı ile şeref üyeliğine seçilen kişiler. Hayatta olan şeref üyeleri, Türk Dil Kurumu Bilim Kurulunun toplantılarına iştirak ederler, ancak oylamaya katılamazlar.

Türk Dil Kurumunun haberleşme üyeleri:

Madde 41 - Türk Dil Kurumunun haberleşme üyeleri şunlardır:

- a) Türk Silahlı Kuvvetleri ve emniyet teşkilatına bağlı olanlar dahil yükseköğretim kurumlarındaki, anabilim dalı Türk Dili olan eğitim ve öğretim alanında görevli öğretim elemanları,
- b) İlköğretim ve ortaöğretimde görevli Türkçe ve Türk Dil ve Edebiyatı öğretmenleri,
- c) Türk Dili çalışmalarına eser ve yayınları, önemli maddi veya manevi yardımları ile katkıda bulunan, Türk veya yabancı uyruklu kişiler arasından, Türk Dil Kurumu Başkanının önerisi, Yürütme Kurulunun oluru ve Türk Dil Kurumu Bilim Kurulunun kararı ile haberleşme üyesi olarak seçilen kişiler. Haberleşme üyeleri, Türk Dil Kurumunun yurt içi ve yurt dışı hizmet ve faaliyetlerinde yardımcı olurlar.

Türk Dil Kurumunun organları:

Madde 42 - Türk Dil Kurumunun organları şunlardır:

- a) Türk Dil Kurumu Başkanı,
- b) Türk Dil Kurumu Bilim Kurulu,
- c) Türk Dil Kurumu Yürütme Kurulu,
- d) Türk Dil Kurumu Sekreteri,
- e) Türk Dil Kurumu Bilim ve Uygulama Kolları.

Türk Dil Kurumu Başkanının nitelikleri ve Başkan ve Başkan Yardımcısının atanmaları:

Madde 43 - (Değişik: 26/8/1993 - KHK - 519/11 md.;İptal:Ana.Mah.nin 25/11/1993 tarih ve E.1993/51,K.1993/53 sayılı Kararı ile)

Türk Dil Kurumu Başkanının görevleri:

Madde 44 - Türk Dil Kurumu Başkanı, Kurumun temsil ve yürütme organı ve ita amiridir. Görevleri şunlardır:

- a) Türk Dil Kurumu Bilim Kurulu ile Yürütme Kurulunun kararlarını uygular,
- b) Türk Dil Kurumunu yönetir, Yüksek Kurumla ve diğer bağlı kuruluşlarla ilişkilerini düzenler,
- c) Türk Dil Kurumunun, kısa, orta ve uzun vadeli çalışma plan ve program taslakları ile yıllık bütçe taslağını hazırlar ve yetkili organların görüşüne sunar,
- d) Türk Dil Kurumu ile ilgili tüzük, yönetmelik ve çalışma düzenine ilişkin yönerge taslaklarını hazırlar ve ilgili organların görüşlerine sunar,
- e) Yurt içinde ve yurt dışında Türk Dil Kurumunu temsil eder,
- f) Türk Dil Kurumunun yurt içindeki ve yurt dışındaki kurum ve kuruluşlarla, gerçek ve tüzel kişilerle, araştırmacı ve bilim adamları ile ilişkilerini düzenler,
- g) Bu Kanunla ve Yüksek Kurumca verilen diğer görevleri yerine getirir.

Türk Dil Kurumu Bilim Kurulu:

Madde 45 - Türk Dil Kurumu Bilim Kurulu, Türk Dil Kurumu Başkanının başkanlığında, Başkan Yardımcısı ve asli üyelerin katılımı ile oluşur. Başkanın bulunmadığı hallerde Bilim Kuruluna, Türk Dil Kurumu Başkan Yardımcısı başkanlık eder.

Türk Dil Kurumu Sekreteri Bilim Kurulunun toplantılarına iştirak eder, ancak oylamaya katılamaz.

Türk Dil Kurumu Bilim Kurulunun görevleri:

Madde 46 - Türk Dil Kurumu Bilim Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Türk Dil Kurumunun amaçlarının gerçekleştirilmesi, görevlerinin tam ve etkin biçimde yerine getirilmesi için ilke kararları almak,
- b) Tüzük ve yönetmelik taslakları ile Türk Dil Kurumu Başkanı veya Yürütme Kurulunun sunacağı hususlar hakkında görüş bildirmek veya karar vermek,
- c) Türk Dil Kurumunun kısa, orta ve uzun vadeli çalışma plan ve programlarını incelemek, görüşleri ile birlikte Yüksek Kurum Başkanlığına sunmak,
- d) Yürütme Kurulunun üyelerini seçmek,
- e) Bilim ve Uygulama Kolları hakkında gerekli kararlar vermek, bunların çalışma düzenleri ile ilgili görüş bildirmek, gerekli seçimleri yapmak,
- f) Türk Dil Kurumunun hizmet ve faaliyetlerinin gerektirdiği hususlar ile baskı ve yayın gibi konularda karar almak veya bu konularda alt çalışma grupları oluşturmak,
- g) Türk Dil Kurumunun yıllık bütçe ihtiyaçlarını belirlemek, bu husustaki görüşleriyle birlikte Yüksek Kurum Başkanlığına sunmak,
- h) Bu Kanunun verdiği diğer görevleri yerine getirmek.

Türk Dil Kurumu Bilim Kurulunun çalışma esasları:

Madde 47 - Türk Dil Kurumu Bilim Kurulu yılda iki defa toplanır; ayrıca Türk Dil Kurumu Başkanının çağrısı üzerine olağanüstü toplantılar yapar. Toplantı gündemi Türk Dil Kurumu Başkanı tarafından hazırlanır ve toplantı- dan en az bir ay önce üyelere gönderilir.

Türk Dil Kurumu Yürütme Kurulu:

Madde 48 - Türk Dil Kurumu Yürütme Kurulu, Türk Dil Kurumu Başkanının başkanlığında, Başkan Yardımcısı ile Bilim Kurulunun kendi asli üyeleri arasından seçtiği altı üyeden oluşur. Seçilen üyelerin görev süresi üç yıl olup müşterek kararlar atanırlar. Başkanın bulunmadığı hallerde, Yürütme Kuruluna Türk Dil Kurumu Başkan Yardımcısı başkanlık eder.

Türk Dil Kurumu Sekreteri ve gerektiğinde toplantıya çağrılacak Bilim ve Uygulama Kolları Başkanları oylamaya katılamazlar.

Türk Dil Kurumu Yürütme Kurulunun görevleri:

Madde 49 - Türk Dil Kurumu Yürütme Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Bu Kanunun esasları ve Türk Dil Kurumu Bilim Kurulunun kararları uyarınca, kurumun bilimsel, idari ve mali işlerini yürütmek, bu görevin gerektirdiği uygulamaya yönelik kararlar almak,
- b) Türk Dil Kurumunun bilimsel çalışmalarının düzenlenmesine, Bilim ve Uygulama Kollarının Kurulmasına, belirli konularda yurt içi veya yurt dışı araştırma ve incelemeler için uzman ekiplerin oluşturulmasına ve bunların çalışma esaslarına ilişkin kararlar almak ve Bilim Kuruluna sunmak,
- c) Türk Dil Kurumunun kısa, orta ve uzun vadeli çalışma plan ve programlarını hazırlamak ve Bilim Kurulunun görüşüne sunmak,
- d) Türk Dil Kurumunun çalışma düzenine ilişkin yönetmelik tasarımlarını hazırlamak ve Bilim Kurulunun görüşüne sunmak,
- e) Türk Dil Kurumunun yıllık bütçe tasarisını hazırlamak ve Bilim Kurulunun görüşüne sunmak,
- f) Türk Dil Kurumunun bütçesinin uygulanmasına ilişkin kararlar almak,
- g) Türk Dil Kurumu Başkanının önerilerini görüşüp karara bağlamak,
- h) Bu Kanunun ve Türk Dil Kurumu Bilim Kurulunun verdiği görevleri yerine getirmek.

Türk Dil Kurumu Yürütme Kurulunun çalışma esasları:

Madde 50 - Türk Dil Kurumu Yürütme Kurulu, ayda en az iki kere toplanır. Türk Dil Kurumu Başkanın veya Yürütme Kurulunun en az dört üyesinin yazılı talebi üzerine olağanüstü toplantılar yapabilir. Toplantı gündemi Türk Dil Kurumu Başkanınca hazırlanır. Yürütme Kurulunun kararları Yüksek Kurum Başkanlığına sunulur.

Türk Dil Kurumu Sekreteri:

Madde 51 - Türk Dil Kurumu Sekreteri, yükseköğrenim görmüş idari tecrübeye ve Devlet memuru olabilmek için gerekli niteliklere sahip adaylar arasında Türk Dil Kurumu Başkanının önerisi üzerine ve genel hükümlere göre atanır. Türk Dil Kurumu Sekreteri, Kurumun idari ve mali işlerinin yürütücüsü ve koordinatördür; Türk Dil Kurumunun idari hizmet ve faaliyetleri ile bu Kanunda gösterilen diğer görevleri yerine getirir.

Türk Dil Kurumu Bilim ve Uygulama Kolları:

Madde 52 - Bilim ve uygulama Kolları, Türk Dil Kurumunun bilimsel çalışmalarını ve uygulamaya yönelik hizmet ve faaliyetlerini yerine getirmek için Türk Dil Kurumu Yürütme Kurulunun önerisi ve Bilim Kurumunun kararı ve Yüksek Kurum Başkanının onayı ile geçici veya daimi olarak kurulurlar. Bu kolların çalışma konuları ve çalışma düzenleri, Türk Dil Kurumu Bilim Kurulu kararında gösterilir. Türk Dil Kurumu Bilim ve Uygulama Kolları Başkanları, Kurumun asli üyeleri arasından Bilim Kurulunca seçilir ve aynı kurulca görevlerine son verilebilir. Bu kolların ilişkilerini Başkanları düzenler, çalışma ve faaliyetlerinden ve görevlerinin yerine getirilmesinden Başkanlar sorumludurlar. Bu kolların faaliyet raporları her üç ayda bir Türk Dil Kurumu Başkanlığına sunulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Türk Tarih Kurumu

Türk Tarih Kurumunun yeniden düzenlenmesi:

Madde 53 - "Atatürk'ün emir ve isteği üzerine, yüksek koruyuculuğu altında" kurulmuş olan Türk Tarih Kurumu, tüzelkişiliğe sahip, bilimsel hizmet ve faaliyette bulunacak bir kurum olarak Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun kuruluşuna dahil edilmiş ve yeniden düzenlenmiştir.

Türk Tarih Kurumunun amacı:

Madde 54 - Türk Tarih Kurumunun amacı, Türk tarihini ve Türkiye tarihini ve bunlarla ilgili konuları, Türklerin medeniyete hizmetlerini, ilmi yoldan incelemek, araştırmak, tanıtmak, yaymak ve yayımlar yapmak, bunlara dayanarak da Türk tarihini ve Türkiye tarihini yazmaktır.

Türk Tarih Kurumunun görevleri:

Madde 55 - Bu Kanunun ilkeleri doğrultusunda Türk Tarih Kurumunun görevleri şunlardır:

- a) Türk tarihinin ve Türkiye tarihinin kaynaklarını araştırmak, incelemek, bu konularla ilgili bilimsel değerdeki araştırmaları ve eserleri yayımlamak,
- b) Türk ve Türkiye tarihine ilişkin kaynakları toplamak, incelemek, gerekli görölenleri Türkçeye çevirmek, yaymak ve yayımlamak,
- c) Türk ve Türkiye tarihini aydınlatmaya yarayacak belge ve malzemeyi toplamak, arşiv ve dokümantasyon merkezleri kurmak, niteliği belirlenen belge ve malzemeyi elde etmek için gerekli araştırmaları, incelemeleri, kazıları yapmak ve yaptırmak,
- d) (a), (b) ve (c) bentlerinde belirlenen kaynaklara dayanarak Türk tarihi ve Türkiye tarihini yazmak ve yayımlamak,
- e) Yeni buluşları ve bilimsel konuları yaymak ve tanıtmak üzere bilimsel toplantılar yapmak, kongreler, sergiler ve geziler düzenlemek,
- f) Milli varlığımızın devamında temel unsurlardan biri olan tarih sevgisini ve bilincini kökleştirecek, geliştirecek ve yaygın hale getirecek, tarihi araştırmaları ve çalışmalarını özendirerek, destekleyecek hertürlü tedbiri almak, gerekli çalışma plan ve programlarını yapmak,
- g) Amaç ve görevleriyle ilgili olarak, yurt içinde ve yurt dışında Türk veya Türkiye tarihi üzerinde çalışan, araştırma ve yayın yapan kurum,kuruluş ve araştırma merkezleriyle, arşivlerle işbirliğinde bulunmak, kitap, yayın ve orjinallerinden çoğaltılmış belge mübadele etmek,
- h) Yüksek Kurulun onayı ile yerli veya yabancı bilimsel kuruluşlara üye olmak, temsilci göndermek, kongrelere katılmak, bu kuruluşlarla ortak araştırmalar ve çalışmalar yapmak,
- i) Yüksek Kurulun, Yüksek Kurumun ve bu Kanunun verdiği diğer görevleri yerine getirmek.

Türk Tarih kurumunun üyeleri:

Madde 56 - Türk Tarih Kurumunun üyeleri, bu Kurumun organlarını oluşturan, hizmet ve faaliyetlerinde görev alan kişilerdir.

Türk Tarih Kurumunun üç türlü üyesi vardır:

- a) Asli üye,
- b) Şeref üyesi,
- c) Haberleşme üyesi.

Türk Tarih Kurumunun asli üyeleri:

Madde 57 - Türk Tarih Kurumunun kırk asli üyesi vardır. Asli üyeler; bu Kanunda belirlenen amaç ve ilkeleri benimsediğini tutum ve davranışları, bilimsel eserleri çalışma ve faaliyetleri veya eğitim ve öğretim hizmetleri ile kanıtlamış;

- a) Yükseköğrenim görmüş, idari tecrübeye ve Devlet memuru olabilmek için gerekli niteliklere sahip adaylar arasından Yüksek Kurulca seçilen yirmi,
- b) Türk Tarih Kurumunun amaçlarının gerçekleştirilmesinde yararlı olabilecek öğretim elemanları arasından Yükseköğretim Kurulunca seçilecek yirmi, Üyeden ibarettir. Asli üyelik süresi altı yıldır. Süresi biten üyenin yeniden seçilmesi mümkündür. Herhangi bir sebeple belirtilen süreden önce üyelik sıfatlarının sona ermesi halinde, yeni seçilen üye eski üyenin süresini tamamlar. Asli üyeler; birden fazla bilim ve uygulama kollarında veya komisyonlarda görev alabilirler.

Türk Tarih Kurumunun şeref üyeleri:

Madde 58 - Türk Tarih Kurumunun şeref üyeleri şunlardır:

- a) Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk,
- b) Türk Tarih Kurumunun kuruluşu için dilekçeyle başvuran ve kurucuları olan, Ek - 3 sayılı listedeki üyeler,
- c) Türk Tarih Kurumunun kuruluş amaçları doğrultusunda üstün hizmet, çalışma ve faaliyetlerini; eserleri, eğitim ve öğretim veya diğer alanlardaki hizmetleriyle kanıtlamış veya bu amaçlar doğrultusunda yapılan çalışmalara önemli maddi veya manevi destek sağlamış, Türk veya yabancı uyruklu kişiler arasından Türk Tarih Kurumu Başkanının önerisi, Yürütme Kurulunun oluru ve Bilim Kurulunun kararı ile şeref üyeliğine seçilen kişiler.

Hayatta olan şeref üyeleri, Türk Tarih Kurumunun Bilim Kurulunun toplantılarına iştirak ederler, ancak oylamaya katılamazlar.

Türk Tarih Kurumu haberleşme üyeleri:

Madde 59 - Türk Tarih Kurumunun haberleşme üyeleri şunlardır:

- a) Türk Silahlı Kuvvetleri ve emniyet teşkilatına bağlı olanlar dahil yükseköğretim kurumlarında anabilim dalı Türk tarihi olan veya bu konu ile ilgisi bulunan eğitim ve öğretim alanında görevli öğretim elemanları,
- b) İlköğretim ve ortaöğretimde görevli tarih öğretmenleri,
- c) Türk ve Türkiye tarihi konularında çalışmaları,eser ve yayınları ile katıda bulunan Türk veya yabancı uyruklu kişiler arasından,

Türk Tarih Kurumu Başkanının önerisi, Yürütme Kurulunun oluru ve Türk Tarih Kurumu Bilim Kurulunun kararı ile haberleşme üyesi olarak seçilen kişiler. Haberleşme üyeleri, Türk Tarih Kurumunun yurt içi ve yurt dışı hizmet ve faaliyetlerinde yardımcı olurlar.

Türk Tarih Kurumunun organları:

Madde 60 - Türk Tarih Kurumunun organları şunlardır:

- a) Türk Tarih Kurumu Başkanı,
- b) Türk Tarih Kurumu Bilim Kurulu,
- c) Türk Tarih Kurumu Yürütme Kurulu,
- d) Türk Tarih Kurumu Sekreteri,
- e) Türk Tarih Kurumu Bilim ve Uygulama Kolları.

Türk Tarih Kurumu Başkanının nitelikleri ve Başkan ve Başkan Yardımcısının atanmaları:

Madde 61 - (Değişik: 26/8/1993 - KHK - 519/12 md.; İptal: Ana.Mah.nin 25/11/1993 tarih ve E.1993/51, K.1993/53 sayılı Kararı ile)

Türk Tarih Kurumu Başkanının görevleri:

Madde 62 - Türk Tarih Kurumu Başkanı, Kurumun temsil ve yürütme organı ve ita amiridir. Görevleri şunlardır:

- a) Türk Tarih Kurumu Bilim Kurulu ile Yürütme Kurulunun kararlarını uygular,
- b) Türk Tarih Kurumunu yönetir, Yüksek Kurumla ve diğer bağlı kuruluşlarla ilişkilerini düzenler,
- c) Türk Tarih Kurumunun, kısa, orta ve uzun vadeli çalışma plan ve program taslaklarını ve yıllık bütçe taslağını hazırlar, yetkili organların görüşlerine sunar,
- d) Türk Tarih Kurumu ile ilgili tüzük, yönetmelik ve çalışma düzenine ilişkin yönerge taslaklarını hazırlar ve ilgili organların görüşlerine sunar,
- e) Yurt içinde ve yurt dışında Türk Tarih Kurumunu temsil eder,
- f) Türk Tarih Kurumunun yurt içindeki ve yurt dışındaki kurum ve kuruluşlarla, gerçek ve tüzel kişilerle, araştırmacı ve bilim adamları ile ilişkilerini düzenler,
- g) Bu Kanunla ve Yüksek Kurumca verilen diğer görevleri yerine getirir.

Türk Tarih Kurumu Bilim Kurulu:

Madde 63 - Türk Tarih Kurumu Bilim Kurulu, Türk Tarih Kurumu Başkanının başkanlığında, Başkan Yardımcısı ve asli üyelerin katılımı ile oluşur. Başkanın bulunmadığı hallerde Bilim Kuruluna, Türk Tarih Kurumu Başkan Yardımcısı başkanlık eder. Türk Tarih Kurumu Sekreteri, Bilim Kurulunun toplantılarına iştirak eder, ancak oylamaya katılamaz.

Türk Tarih Kurumu Bilim Kurulunun görevleri:

Madde 64 - Türk Tarih Kurumu Bilim Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Türk Tarih Kurumunun amaçlarının gerçekleştirilmesi, görevlerinin tam ve etkin biçimde yerine getirilmesi için ilke kararları almak,
- b) Tüzük ve yönetmelik taslakları ile Türk Tarih Kurumu Başkanı veya Yürütme Kurulunun sunacağı hususlar hakkında görüş bildirmek veya karar vermek,
- c) Türk Tarih Kurumunun, kısa, orta ve uzun vadeli çalışma plan ve programlarını incelemek, görüşleri ile birlikte Yüksek Kurum Başkanlığına sunmak,
- d) Yürütme Kurulunun üyelerini seçmek,
- e) Bilim ve uygulama Kolları ile komisyonlar hakkında gerekli kararları vermek, bunların çalışma düzenleri ile ilgili görüş bildirmek, gerekli seçimleri yapmak,
- f) Kurum basimevinin çalışma, idare ve hesaplarının görüşülüp incelenmesinde görüş bildirmek,
- g) Türk Tarih Kurumunun hizmet ve faaliyetlerinin gerektirdiği hususları ile baskı ve yayın gibi konularda karar almak veya bu konularla alt çalışma grupları oluşturmak,
- h) Türk Tarih Kurumunun yıllık bütçe ihtiyaçlarını belirlemek, bu husustaki görüşleriyle birlikte Yüksek Kurum Başkanlığına sunmak,
- ı) Bu Kanunun verdiği diğer görevleri yerine getirmek.

Türk Tarih Kurumu Bilim Kurulunun çalışma esasları:

Madde 65 - Türk Tarih Kurumu Bilim Kurulu yılda iki defa toplanır; ayrıca Kurum Başkanının çağrısı üzerine olağanüstü toplantılar yapar. Toplantı gündemi Türk Tarih Kurumu Başkanı tarafından hazırlanır ve toplantıdan en az bir ay önce üyelere gönderilir.

Türk Tarih Kurumu Yürütme Kurulu:

Madde 66 - Türk Tarih Kurumu Yürütme Kurulu, Türk Tarih Kurumu Başkanının başkanlığında, Başkan Yardımcısı ile Bilim Kurulunun kendi asli üyeleri arasından seçtiği altı üyeden oluşur. Seçilen üyelerin görev süresi üç yıl olup müşterek kararla atanırlar. Başkanın bulunmadığı hallerde, Yürütme Kuruluna Türk Tarih Kurumu Başkan Yardımcısı başkanlık eder. Türk Tarih Kurumu Sekreteri veya gerektiğinde toplantıya çağrılacak Bilim ve Uygulama Kolları ve Komisyonların başkanları oylamaya katılamazlar.

Türk Tarih Kurumu yürütme Kurulunun görevleri:

Madde 67 - Türk Tarih Kurumu Yürütme Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Bu Kanunun esasları ve Türk Tarih Kurumu Bilim Kurulunun kararları uyarınca Kurumun bilimsel, idari ve mali işlerini yürütmek, bu görevin gerektirdiği uygulamaya yönelik kararlar almak,
- b) Türk Tarih Kurumunun bilimsel çalışmalarının düzenlenmesine, Bilim ve Uygulama Kolları ile Komisyonların kurulmasına, belirli konularda yurt içi veya yurt dışı araştırma ve incelemeler için uzman ekiplerinin oluşturulmasına ve bunların çalışma esaslarına ilişkin kararlar almak Bilim Kurulunun görüşüne sunmak,
- c) Türk Tarih Kurumunun kısa, orta ve uzun vadeli çalışma plan programlarını hazırlamak, incelemek ve Bilim Kurulunun görüşüne sunmak,
- d) Türk Tarih Kurumunun çalışma düzenine ilişkin yönetmelik taslaklarını hazırlamak ve Bilim Kurulunun görüşüne sunmak,
- e) Türk Tarih Kurumunun amaçları doğrultusunda, basımevinin yönetimi ve faaliyetleri ile ilgili karar almak,
- f) Türk Tarih Kurumunun yıllık bütçe tasarısını hazırlamak ve Bilim Kurulunun görüşüne sunmak,
- g) Türk Tarih Kurumunun bütçesinin uygulanmasına ilişkin kararlar almak,
- h) Türk Tarih Kurumu Başkanının önerilerini görüşüp karara bağlamak,
- ı) Bu Kanunun ve Türk Tarih Kurumu Bilim Kurulunun verdiği görevleri yerine getirmek.

Türk Tarih Kurumu Yürütme Kurulunun çalışma esasları:

Madde 68 - Türk Tarih Kurumu Yürütme Kurulu, ayda en az iki kere toplanır. Türk Tarih Kurumu Başkanının veya Yürütme Kurulunda bulunan en az dört üyenin yazılı talebi üzerine olağanüstü toplantılar yapılabilir. Toplantı gündemi Türk Tarih Kurumu Başkanınca hazırlanır. Yürütme Kurulu kararları, Yüksek Kurum Başkanlığına sunulur.

Türk Tarih Kurumu Sekreteri:

Madde 69 - Türk Tarih Kurumu Sekreteri, yükseköğrenim görmüş, idari tecrübeye ve Devlet memuru olabilmek için gerekli niteliklere sahip adaylar arasından, Türk Tarih Kurumu Başkanının önerisi üzerine ve genel hükümlere göre atanır. Türk Tarih Kurumu Sekreteri, Kurumun idari mali işlerinin yürütücüsü ve koordinatörüdür. Türk Tarih Kurumunun idari hizmet ve faaliyetlerini yürütür ve bu Kanunda gösterilen diğer görevleri yerine getirir.

Türk Tarih Kurumu Bilim ve Uygulama Kolları:

Madde 70 - Türk Tarih Kurumunun Bilim ve Uygulama Kolları şunlardır:

- a) Eskiçağ Bilim ve Uygulama Kolu,
- b) Ortacağ Bilim ve Uygulama Kolu,
- c) Yeniçağ Bilim ve Uygulama Kolu,
- d) Yakınçağ Bilim ve Uygulama Kolu.

Türk Tarih Kurumunun bilimsel çalışmalarını ve uygulamaya yönelik hizmet ve faaliyetlerini yerine getirmek için kurulması öngörülen diğer kollar; Türk Tarih Kurumu Yürütme Kurulunun önerisi üzerine Bilim Kurulunun kararı ve Yüksek Kurum Başkanının onayı ile geçici veya daimi olarak kurulurlar. Gerektiğinde, bu kollar üniversitelerde de oluşturulabilir. Bu kolların çalışma konuları ve çalışma düzenleri Türk Tarih Kurumu Bilim Kurulu kararında ayrıca gösterilir. Türk Tarih Kurumu Bilim ve Uygulama Kolları Başkanları, Kurumun asli üyeleri arasından Bilim Kurulunca seçilir ve aynı Kurulca görevlerine son verilebilir. Bu kolların ilişkilerini Başkanları düzenler, çalışma ve faaliyetlerinden ve görevlerinin yerine getirilmesinden Başkanlar sorumludur. Kolların faaliyet raporları her üç ayda bir Türk Tarih Kurumu Başkanlığına sunulur.

Türk Tarih Kurumu komisyonları:

Madde 71 - Türk Tarih Kurumunun yayın, kitaplık, arşiv ve dokümantasyon merkezi işlerini ve basımevinin faaliyetlerini düzenlemek ve gözetmek üzere, Yürütme Kurulunun önerisi, Bilim Kurulunun kararı ve Yüksek Kurum Başkanının onayı ile aşağıda gösterilen komisyonlar kurulur:

- a) Yayın Komisyonu,
- b) Kitaplık Komisyonu,
- c) Arşiv ve Dokümantasyon Komisyonu,
- d) Basımevi Komisyonu.

Her komisyon, Bilim Kurulunca kendi asli üyeleri arasından seçilmiş bir başkan ve iki üye ile yeteri kadar kadrolu elemanlardan oluşur. Komisyon Başkan ve üyelerinin çalışma süreleri üç yıldır. Asli üyelikleri devam ettiği sürece yeniden seçilebilirler. Komisyonların ilişkilerini başkanları düzenler, faaliyetlerinden, çalışma ve hizmetlerinden başkanları sorumludur. Komisyonların faaliyetlerine ait raporlar her üç ayda bir, Türk Tarih Kurumu Başkanlığına sunulur.

Atatürk Kültür Merkezinin kuruluşu:

Madde 72 - Ankara'da Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuna bağlı, tüzelkişiliğe sahip, bilimsel hizmet ve faaliyette bulunmak üzere, "Atatürk Kültür Merkezi" kurulmuştur.

Atatürk Kültür Merkezinin amacı:

Madde 73 - Atatürk Kültür Merkezinin amacı, milli varlığımızın ve milli gücümüzün devamında ve gelişmesinde, "Milli kültürümüzü çağdaş medeniyet seviyesinin üstüne çıkarma" ülkümüzde temel unsur olan Türk Kültürünü; Atatürk'çü düşünce, Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda, bilimsel yoldan incelemek, araştırmak ve bir bütünlük içerisinde yaymak ve yayımlamaktır.

Atatürk Kültür Merkezinin görevleri:

Madde 74 - Bu Kanunun ilkeleri doğrultusunda, Atatürk Kültür Merkezinin görevleri şunlardır:

- a) Türk edebiyatının, Türk sanatının, Türk folklorunun, Türk töre ve geleneklerinin tarihini ve gelişmelerini incelemek, araştırmak, yaymak ve yayımlamak,
- b) Türk kültürünü bir bütünlük içerisinde ve amaçlarda belirlenen esaslar çerçevesinde tanıtmak,
- c) Yurt içinde ve yurt dışında Türk kültürü üzerinde araştırma ve incelemelerde bulunan, Türk kültürünün yayılmasına hizmet eden, gelişmesi yolunda çalışma ve faaliyetler gösteren, kurum, kuruluş, araştırma merkezleri, gerçek ve tüzelkişilerle işbirliğinde bulunmak,
- d) Türk kültürünün çeşitli alanlarında hizmet veren kamu kurum ve kuruluşlarının, özel kurumların çalışmalarına katılmak, onlarla işbirliğinde bulunmak, gerekli görülen talepleri karşılamak,
- e) Süreli ve süresiz yayınlar yapmak, kongre, konferans, toplantı, gösteri, gezi ve sergiler düzenlemek ve benzeri faaliyet ve hizmetlerde bulunmak,
- f) Yurt içinde ve yurt dışında Türk kültürünün, töre ve geleneklerinin tanıtılması için gerekli her türlü hizmet ve faaliyetleri yerine getirmek, tanıtma kurum ve kuruluşları ile ortak çalışmalar yapmak, işbirliğini gerçekleştirmek,
- g) Yüksek Kurulun, Yüksek Kurumun ve bu Kanunun verdiği diğer görevleri yerine getirmek.

Atatürk Kültür Merkezinin üyeleri:

Madde 75 - Atatürk Kültür Merkezinin üyeleri, Merkezin organlarını oluşturan, hizmet ve faaliyetlerinde görev alan kişilerdir.

Atatürk Kültür Merkezinin üç türlü üyesi vardır:

- a) Asli üye,
- b) Şeref üyesi,
- c) Haberleşme üyesi.

Atatürk Kültür Merkezinin asli üyeleri:

Madde 76 - Atatürk Kültür Merkezinin kuruluş döneminde yirmi asli üyesi vardır. İhtiyaç ve gelişmelerin gerektirdiği durumlarda, Yüksek Kurulun kararı ile bu sayı kırk asli üyeye kadar çoğaltılabilir. Asli üyeler; bu Kanunda belirlenen amaç ve ilkeleri benimsediğini tutum ve davranışları, bilimsel eserleri, çalışma ve faaliyetleri veya eğitim ve öğretim hizmetleri ile kanıtlamış;

- a) Yükseköğrenim görmüş, idari tecrübeye ve Devlet memuru olabilmek için gerekli niteliklere sahip adaylar arasından Yüksek Kurulca seçilen on,
- b) Atatürk Kültür Merkezinin amaçlarının gerçekleştirilmesinde yararlı olabilecek, öğretim elemanları arasından Yükseköğretim Kurulunca seçilen on, Üyeden ibarettir. Asli üyelerin sayılarının artırılması halinde, yukarıda belirlenen sayı nispetleri aynen uygulanır. Asli üyelik süresi altı yıldır. Süresi biten üyenin yeniden seçilmesi mümkündür. Herhangi bir sebeple belirtilen süreden önce üyelik sıfatının sona ermesi halinde, yeni seçilen üye eski üyenin süresini tamamlar.

Atatürk Kültür Merkezinin şeref üyeleri:

Madde 77 - Atatürk Kültür Merkezinin şeref üyeleri şunlardır:

- a) Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk,
- b) Atatürk Kültür Merkezinin amaçları doğrultusunda üstün hizmet, çalışma ve faaliyetlerini; eserleri, eğitim ve öğretim veya diğer alanlardaki hizmetleriyle kanıtlamış veya bu amaçlar doğrultusunda yapılan çalışmalara önemli maddi veya manevi destek sağlamış, Türk veya yabancı uyruklu kişiler arasından Atatürk Kültür Merkezi Başkanının önerisi, Yürütme Kurulunun oluru ve Bilim Kurulunun kararı ile şeref üyeliğine seçilen kişiler. Hayattaki şeref üyeleri, Atatürk Kültür Merkezi Bilim Kurulunun toplantılarına iştirak ederler, ancak oylamaya katılamazlar.

Atatürk Kültür Merkezi haberleşme üyeleri:

Madde 78 - Atatürk Kültür Merkezi haberleşme üyeleri şunlardır:

- a) Türk Silahlı Kuvvetleri ile emniyet teşkilatına bağlı olanlar dahil yükseköğretim kurumlarında anabilim dalı Türk Kültürü veya Türk sanatı olan eğitim ve öğretim alanında görevli öğretim elemanları,
b) İlköğretim ve ortaöğretimde görevli Türk Dili ve Edebiyatı, sanat tarihi, sosyal bilgiler, resim ve müzik öğretmenleri,
c) Türk Kültürüne çalışmaları, eser ve yayınları ile katkıda bulunan Türk veya yabancı uyruklu gerçek veya tüzelkişiler arasından, Atatürk Kültür Merkezi Başkanının önerisi, Yürütme Kurulunun oluru ve Atatürk Kültür Merkezi Bilim Kurulunun kararı ile haberleşme üyesi olarak seçilen kişiler.

Haberleşme üyeleri Atatürk Kültür Merkezinin yurt içi ve yurt dışı hizmet ve faaliyetlerine yardımcı olurlar.

Atatürk Kültür Merkezinin organları:

Madde 79 - Atatürk Kültür Merkezinin organları şunlardır.

- a) Atatürk Kültür Merkezi Başkanı,
b) Atatürk Kültür Merkezi Bilim Kurulu,
c) Atatürk Kültür Merkezi Yürütme Kurulu,
d) Atatürk Kültür Merkezi Sekreteri,
e) Atatürk Kültür Merkezi Bilim ve Uygulama Kolları.

Atatürk Kültür Merkezi Başkanının nitelikleri ve Başkan ve Başkan Yardımcısının atanmaları:

Madde 80 - (Değişik: 26/8/1993 - KHK - 519/13 md.; İptal: Ana.Mah.nin 25/11/1993 tarih ve E.1993/51, K.1993/53 sayılı Kararı ile)

Atatürk Kültür Merkezi Başkanının görevleri:

Madde 81 - Atatürk Kültür Merkezi Başkanı; merkezin temsil ve yürütme organı ve ita amiridir. Görevleri şunlardır:

- a) Atatürk Kültür Merkezi Bilim Kurulu ile Yürütme Kurulunun kararlarını uygular,
b) Atatürk Kültür Merkezini yönetir, Yüksek Kurumla ve diğer bağlı kuruluşlarla ilişkilerini düzenler,
c) Atatürk Kültür Merkezinin kısa, orta ve uzun vadeli çalışma plan ve program taslaklarını ve yıllık bütçe taslağını hazırlar ve yetkili organların görüşlerine sunar,
d) Atatürk Kültür Merkezi ile ilgili tüzük, yönetmelik ve çalışma düzenine ilişkin yönerge taslaklarını hazırlar ve ilgili organların görüşlerine sunar,
e) Yurt içi ve yurt dışında Atatürk Kültür Merkezini temsil eder,
f) Atatürk Kültür Merkezinin yurt içinde ve yurt dışındaki kurum ve kuruluşlarla, özel ve tüzelkişilerle, araştırmacı ve bilim adamları ile ilişkilerini düzenler,
g) Bu Kanunla ve Yüksek Kurumca verilen diğer görevleri yerine getirir.

Atatürk Kültür Merkezi Bilim Kurulu:

Madde 82 - Atatürk Kültür Merkezi Bilim Kurulu, Atatürk Kültür Merkezi Başkanının başkanlığında, Başkan Yardımcısı ve asli üyelerin katılımı ile oluşur. Başkanın bulunmadığı hallerde, Bilim Kuruluna Atatürk Kültür Merkezi Başkan Yardımcısı başkanlık eder.

Atatürk Kültür Merkezi Sekreteri, Bilim Kurulunun toplantılarına iştirak eder, ancak oylamaya katılamaz.

Atatürk Kültür Merkezi Bilim Kurulunun görevleri:

Madde 83 - Atatürk Kültür Merkezi Bilim Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Atatürk Kültür Merkezinin amaçlarının gerçekleştirilmesi, görevlerinin tam ve etkin biçimde yerine getirilmesi için ilke kararları almak,
b) Tüzük ve yönetmelik taslakları ile Atatürk Kültür Merkezi Başkanı veya Yürütme Kurulunun sunacağı hususlar hakkında görüş bildirmek veya karar vermek,
c) Atatürk Kültür Merkezinin kısa, orta ve uzun vadeli çalışma plan ve programlarını hazırlamak ve incelemek, görüşleri ile birlikte Yüksek Kurum Başkanlığına sunmak,
d) Yürütme Kurulunun üyelerini seçmek,
e) Bilim ve uygulama kolları hakkında gerekli kararları vermek, bunların çalışma düzenleri hakkında görüş bildirmek, gerekli seçimleri yapmak,
f) Atatürk Kültür Merkezinin hizmet ve faaliyetlerinin gerektirdiği hususlar ile, baskı ve yayın gibi konularda karar almak veya bu konularda alt çalışma grupları oluşturmak,
g) Atatürk Kültür Merkezinin yıllık bütçe ihtiyaçlarını belirlemek, bu husustaki görüşleriyle birlikte Yüksek Kurum Başkanlığına sunmak,
h) Bu Kanunun verdiği diğer görevleri yerine getirmek.

Atatürk Kültür Merkezi Bilim Kurulunun çalışma esasları:

Madde 84 - Atatürk Kültür Merkezi Bilim Kurulu yılda iki defa toplanır Ayrıca Başkanın çağrısı üzerine olağanüstü toplantılar da yapar.

Toplantı gündemi Atatürk Kültür Merkezi Başkanı tarafından hazırlanır ve toplantıdan en az bir ay önce üyelere gönderilir.

Atatürk Kültür Merkezi Yürütme Kurulu:

Madde 85 - Atatürk Kültür Merkezi Yürütme Kurulu, Atatürk Kültür Merkezi Başkanının başkanlığında, Başkan Yardımcısı ile Bilim Kurulunun kendi asli üyeleri arasından seçtiği dört üyeden oluşur. Seçilen üyelerin görev süresi üç yıl olup müşterek kararla atanırlar. Başkanın bulunmadığı hallerde, Yürütme Kuruluna Atatürk Kültür Merkezi Başkan Yardımcısı başkanlık eder. Atatürk Kültür Merkezi Sekreteri ve gerektiğinde toplantıya çağrılacak Bilim ve Uygulama Kolları başkanları oylamaya katılamazlar.

Atatürk Kültür Merkezi Yürütme Kurulunun görevleri:

Madde 86 - Atatürk Kültür Merkezi Yürütme Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Bu Kanunun esasları ve Atatürk Kültür Merkezi Bilim Kurulunun kararları uyarınca merkezin bilimsel, idari ve mali işlerini yürütmek, bu görevin gerektirdiği uygulamaya yönelik kararlar almak,
- b) Atatürk Kültür Merkezinin bilimsel çalışmalarının düzenlenmesine, bilim ve uygulama kollarının kurulmasına, belirli konularda yurt içi ve yurt dışı araştırma ve incelemeler için uzman ekiplerin oluşturulmasına ve bunların çalışma esaslarına ilişkin kararlar almak ve bu kararları Bilim Kurulunun görüşüne sunmak,
- c) Atatürk Kültür Merkezinin kısa, orta ve uzun vadeli çalışma plan ve programlarını hazırlayarak Bilim Kurulunun görüşüne sunmak,
- d) Atatürk Kültür Merkezinin çalışma düzenine ilişkin yönetmelik taslaklarını hazırlamak ve Bilim Kurulunun görüşüne sunmak,
- e) Atatürk Kültür Merkezinin yıllık bütçe tasarısını hazırlamak ve Bilim Kurulunun görüşüne sunmak,
- f) Atatürk Kültür Merkezi bütçesinin uygulanmasına ilişkin kararlar almak,
- g) Atatürk Kültür Merkezi Başkanının önerilerini görüşüp karara bağlamak,
- h) Bu Kanunun ve Atatürk Kültür Merkezi Bilim Kurulunun verdiği görevleri yerine getirmek.

Atatürk Kültür Merkezi Yürütme Kurulunun çalışma esasları:

Madde 87 - Atatürk Kültür Merkezi Yürütme Kurulu, ayda en az iki kere toplanır. Kurul, Atatürk Kültür Merkezi Başkanının veya Yürütme Kurulunda bulunan en az üç asli üyenin yazılı talebi üzerine olağanüstü toplantılar da yapabilir. Toplantı gündemi Atatürk Kültür Merkezi Başkanı tarafından hazırlanır. Yürütme Kurulu kararları Yüksek Kurum Başkanlığına sunulur.

Atatürk Kültür Merkezi Sekreteri:

Madde 88 - Atatürk Kültür Merkezi Sekreteri, yükseköğretim görmüş, idari tecrübeye ve Devlet memuru olabilmek için gerekli niteliklere sahip adaylar arasından, Atatürk Kültür Merkezi Başkanının önerisi üzerine ve genel hükümlere göre atanır. Atatürk Kültür Merkezi Sekreteri, Merkezin idari ve mali işlerinin yürütücüsü ve koordinatörüdür. Atatürk Kültür Merkezinin idari hizmet ve faaliyetlerini yürütür ve bu Kanunda gösterilen diğer görevleri yerine getirir.

Atatürk Kültür Merkezi Bilim ve Uygulama Kolları:

Madde 89 - Bilim ve Uygulama Kolları, Atatürk Kültür Merkezinin bilimsel çalışmalarını ve uygulamaya yönelik hizmet ve faaliyetlerini yerine getirmek için Yürütme Kurulunun önerisi, Bilim Kurulunun kararı ve Yüksek Kurum Başkanının onayı ile geçici ve daimi olarak kurulurlar. Bu kolların çalışma konuları ve çalışma düzenleri, Atatürk Kültür Merkezi Bilim Kurulu kararında gösterilir. Atatürk Kültür Merkezi Bilim ve Uygulama Kolları Başkanları, Merkezin asli üyeleri arasından Bilim Kurulunca seçilir ve aynı Kurulca görevlerine son verilebilir. Bu kolların ilişkilerini başkanları düzenler. Çalışma ve faaliyetlerinden, görevlerinin yerine getirilmesinden başkanları sorumludur. Kolların faaliyetlerine ait raporlar her üç ayda bir Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığına sunulur.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Atatürk Uluslararası Barış Ödülü, Personel Statüsü ve Özlük Hakları, Disiplin İşleri ve Mali Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Atatürk Uluslararası Barış Ödülü

Atatürk Uluslararası Barış Ödülü:

Madde 90 - Atatürk'ün "Yurtta Sulh, Cihanda Sulh" ilkesi doğrultusunda, dünya barışına; uluslararası dostluk, anlayış ve iyiniyetin geliştirilmesine hizmet eden gerçek veya tüzelkişilere verilmek üzere Devlet ödülü niteliğinde "Atatürk Uluslararası Barış Ödülü" ihdas edilmiştir. Atatürk Uluslararası Barış Ödülü; Atatürk'ün rölyefi işlenmiş bir plaket, nakdi mükafat ile ödül rozeti ve beratından oluşur. Her yıl, sadece bir ödül verilir.

Atatürk Uluslararası Barış Ödülü ile ilgili esaslar:

Madde 91 - Atatürk Uluslararası Barış Ödülü ile ilgili esaslar şunlardır:

- a) Atatürk Uluslararası Barış Ödülü için gösterilecek adayların tespitinde ve değerlendirilmesinde; ırk, dil, renk, cinsiyet, din ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmez.
- b) Adayların tespit ve değerlendirilmesinde, Atatürk'ün "Yurtta Sulh, Cihanda Sulh" ilkesi doğrultusunda, dünya barışına, milletlerarasında dostluk, anlayış ve iyiniyetin geliştirilmesine veya Atatürk'ün koyduğu bu ilkeye eserleriyle, hizmet ve faaliyetleriyle katkıda bulunmuş olmak şartı aranır.
- c) Adayların değerlendirilmesi sonucunda ödüle layık olduğu Atatürk Uluslararası Barış Ödülü Kurulu tarafından tespit edilen aday, Cumhurbaşkanının onayından sonra en geç 23 Nisan günü ilan edilerek kesinleşir, bu karara itiraz edilemez.
- d) 92 nci maddenin 3 üncü fıkrasına göre gösterilecek adayların eserleri, hizmet ve faaliyetleri hakkında ayrıntılı bilgi verilir ve aday olarak gösterilmesinin gerekçesi açık olarak ifade edilir.
- e) Ödül 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramında düzenlenecek bir tören ile Cumhurbaşkanı veya O'nun yetkili kılacağı bir kimse tarafından ödüle hak kazanan kişiye verilir.
- f) Ödüle hak kazanan kişi veya temsilcisi şahsen hazır bulunmaya ve mümkünse "Atatürk ve Dünya Barışı" veya ödül almasını sağlayan çalışmaları konusunda bir konferans vermeye davet edilir.
- g) (Değişik: 26/8/1993 - KHK - 519/15 md.)
Ödüle layık bir kişi bulunmadığında o yıl ödül verilmez.

Ödül için aday tespiti ve değerlendirme:

Madde 92 - (Değişik: 26/8/1993 - KHK - 519/16 md.;İptal:Ana.Mah.nin 25/11/1993 tarih ve E.1993/51,K.1993/53 sayılı Kararı ile)

Ayrıca 90 ve 91 inci maddelerindeki esaslara uygun olarak, en geç bir önceki yılın 23 Nisan akşamına kadar, Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Ödül Kurulu üyeleri, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, Türkiye'deki yabancı misyon şefleri, daha önce ödül almış kişiler, Ödül Kurulunun belirleyeceği diğer kişiler, Atatürk Uluslararası Barış Ödülü için aday gösterebilirler. Bu şekilde tespit edilen adayların eserlerinin, hizmet ve faaliyetlerinin değerlendirilmesi işlemlerinin sonuçlandırılması, müracaat süresinin bitim tarihini takip eden onbir ay içinde tamamlanır. Ayrıca 90 ve 91 inci maddelerdeki esaslara uygun olarak, en geç 31 Aralık akşamına kadar, Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Ödül Kurulu Üyeleri, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, Türkiye'deki yabancı misyon şefleri, daha önce ödül almış kişiler, Ödül Kurulunun belirleyeceği diğer kişiler, Atatürk Uluslararası Barış Ödülü için aday gösterebilirler. Bu şekilde tespit edilen adayların eserlerinin, hizmet ve faaliyetlerinin değerlendirilmesi işlemlerinin sonuçlandırılması, müracaat süresinin bitim tarihini takip eden onbeş ay içinde tamamlanır.

Atatürk Uluslararası Barış Ödülü Kurulu:

Madde 93 - Atatürk Uluslararası Barış Ödülü Kurulu; Dışişleri Bakanı ile Ödül Kurulu için Cumhurbaşkanınca ayrıca seçilecek üç üyenin, Yüksek Kurula katılmasıyla oluşur. Yüksek Kurul Başkanı aynı zamanda Ödül Kurulunun da başkanıdır. Kurulun sekreteryaya hizmetleri Yüksek Kurum Başkanlığınca yürütülür.

Atatürk Uluslararası Barış Ödülü Kurulunun görevleri:

Madde 94 - Atatürk Uluslararası Barış Ödülü Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Atatürk Uluslararası Barış Ödülünün verilmesiyle ilgili çalışma plan ve programını hazırlamak; nakdi mükafatın miktarını tespit etmek,
- b) Bu Kanunun 92 nci maddesinin 3 üncü fıkrasına göre, ödül için aday bildirecek diğer kişileri seçmek,
- c) Bu Kanundaki ve Atatürk Uluslararası Barış Ödülü Tüzüğündeki esaslara göre ödül adaylarını değerlendirecek komisyonları teşkil etmek, komisyonların değerlendirmelerini karara bağlamak ve Cumhurbaşkanının onayına sunmak,
- d) Atatürk Uluslararası Barış Ödülü Tüzüğü'nün taslağını hazırlamak, ilgili makamların görüş ve onayına sunmak,
- e) Bu Kanunla verilen diğer görevleri yapmak,

Atatürk Uluslararası Barış Ödülü Kurulunun çalışma esasları:

Madde 95 - Atatürk Uluslararası Barış Ödülü Kurulu; çalışma plan ve programına uygun olarak toplanır. Kurul ayrıca Başbakanın çağrısı üzerine olağanüstü toplantılar da yapabilir. Kurul çalışmaları ve Ödüle hak kazanan adayların değerlendirilmeleri gizli olarak yapılır. Onaylanmadan önce bu konuda açıklama yapılamaz.

İKİNCİ BÖLÜM

Yasaklar, Personel Statüsü ve Özlük Hakları, Disiplin İşleri

Yasaklar:

Madde 96 - (Değişik: 25/5/1984 - KHK 200/1 md.)

Yüksek Kurum ve bağlı kuruluşlarının organlarında Başbakan ve Bakanlar dışında her ne ad ve sıfatla olursa görev alan kişiler ve bu kurumların organlarında ve işletmelerinde çalışanlar, bu sıfat ve görevleri devam ettiği sürece siyasi partilere üye olamazlar, siyasi faaliyetlerde bulunamazlar, sendikalara üye olamaz ve sendikal faaliyetlerde bulunamazlar. Yüksek Kurum Başkanının yazılı izni olmadıkça kamu yararına çalışan dernekler dışında hiç bir derneğe üye olamazlar. Bu madde hükmü Türk Tarih Kurumu Basımevi'nde çalıştırılacak işçi statüsündeki personel hakkında uygulanmaz.

Personel statüsü ve özlük hakları:

Madde 97 - Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumunda ve bağlı kuruluşlarında görevlendirilecek bütün personelin özlük hakları aşağıdaki şekilde düzenlenir:

a) (Değişik: 7/2/1990 - 3612/58 md.)

Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezinde, uzmanlığı gerektiren belirli görevler için ihtiyaç duyulacak sözleşmeli personele verilecek ücret ve sair haklar, bu husustaki kısıtlamalara bağlı kalmaksızın Yüksek Kurum Başkanının önerisi, Maliye ve Gümrük Bakanlığının uygun görüşü üzerine Başbakanlıkça kararlaştırılır.

b) (Değişik birinci fıkra; 15/5/1991 - 3742/1 md.)

Bu Kanun gereğince haklarında 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun görevlendirmeye ilişkin hükümleri uygulananlara, Yönetim Kuruluna ve yürütme kurullarına atanacak üyelere ödenecek ücretlerle, Yüksek Kurul, Atatürk Uluslararası Barış Ödülü Kurulu ve Milli Komiteye Cumhurbaşkanı tarafından seçilen üyelere ve bilim kurullarının asli üyelerine ödenecek huzur hakları Yüksek Kurum Başkanının teklifi üzerine Başbakanlıkça tespit edilir. Bu suretle atanan veya görevlendirilenlerin, varsa emekli aylıkları kesilmez. Bu Kanun gereğince kurulan bilim ve uygulama kolları, diğer kol, komisyon ve çalışma grupları başkan ve üyeleri hakkında, faaliyet ve hizmetin niteliğine göre, şartları varsa, uzmanlığı gerektiren belirli görevlere ilişkin hükümler veya yayın ve telif mevzuatı uygulanır.

c) (Değişik: 30/5/1991 - 3753/1 md.)

(1) Yüksek Kurum ve bağlı kuruluşlarında başkan, başkan yardımcısı, genel sekreter, kurum ve merkez sekreteri, daire başkanı ve şube müdürü kadroları karşılık gösterilmek suretiyle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Ancak, bu görevlerde çalıştırılacaklar için yükseköğrenim yanında, Devlet Memurları Kanununun 68 inci maddesinde belirtilen şartlar aranır. Bu şekilde çalıştırılacakların sözleşme usul ve esasları ile ücret miktarı ve her çeşit ödemeleri Bakanlar Kurulunca tespit edilir. Sözleşme ile çalıştırılacak personel, istekleri üzerine T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilir. Türk Tarih Kurumu Basımevinde genel hükümlere göre işçi statüsünde personel çalıştırılabilir.

(2) (Mülga: 5/7/1991 - KHK - 433/16 md.)

d) 13/12/1960 tarih ve 160 sayılı Devlet Personel Dairesi Kurulması Hakkında Kanununun 4 üncü maddesi kapsamına giren kurum ve kuruluşlarda çalışmakta olanlardan;

(1) Yüksek Kurum Başkanlığı ve bağlı kuruluşlarında görevlendirilen personel, görevlendirildiği sürece kendi kurumlarından aylıksız izinli sayılırlar. Bu personelin Yüksek Kurum Başkanlığı veya bağlı kuruluşlarında geçirdikleri süre, kesenekleri kendileri, karşılıkları da Yüksek Kurum Başkanlığı veya bağlı kuruluşlarınca ödenmek üzere terfi ve emekliliklerinde dikkate alınmak suretiyle meslek, unvan ve sıfatları gözönünde bulundurulur, ayrıldıkları tarihten itibaren kendi kurumlarına boş kadro şartı aranmaksızın dönüşleri yapılır.

(2) Aylıklarını kendi kuruluşlarından almak suretiyle görevlendirilerek personele bu maddenin (b) fıkrasına göre tespit edilecek ücret veya huzur hakları, Yüksek Kurum Başkanlığı veya bağlı kuruluşları tarafından karşılanır. Üniversitelerden görevlendirilecek öğretim elemanlarına verilecek huzur hakları, bunların kurumlarındaki her türlü hakları saklı kalmak, kurumlarındaki özlük haklarından ve döner sermayeden de yararlanmak üzere ödenir. Öğretim elemanlarına ödenecek huzur hakları bağlı oldukları yükseköğretim kurumunun döner sermayesine gelir kaydedilmez.

e) (Değişik: 26/8/1993 - KHK - 519/17 md.; İptal: Ana.Mah.nin 25/11/1993 tarih ve E.1993/51, K.1993/53 sayılı Kararı ile)

Disiplin işleri:

Madde 98 - Bağlı kuruluşların asli, şeref ve haberleşme üyelerinin, kurumun amacı ve ilkeleri ile bağdaşmayan veya bunlara aykırı olan tutum ve davranışları hakkında disiplinle ilgili gerekli kararları almaya, ilgili kuruluşun Yürütme Kurulu yetkilidir. Yürütme Kurullarının kararlarına karşı itiraz mercii Yönetim Kuruludur; alınan kararlar kesindir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Mali Hükümler

Bütçe esasları:

Madde 99 - Yüksek Kurum ile bağlı kuruluşlarının bütçeleri yıllık olarak hazırlanır ve Yüksek Kurulun onayı ile yürürlüğe konulur. Kurumun mali yılı takvim yılıdır.

Harcama usul ve esasları, Yüksek Kurum ile Maliye Bakanlığının birlikte hazırlayacağı bir yönetmelikle düzenlenir. Yüksek Kurum ve bağlı kuruluşlarının mali işlemleri Sayıştay tarafından denetlenir. Mali yılın bitiminden itibaren dört ay içinde kesin hesap cetvelleri ile gelir ve gider belgeleri Sayıştay'a gönderilir.

Gelir kaynakları:

Madde 100 - Yüksek Kurum ve bağlı kuruluşlarının gelir kaynakları aşağıda gösterilmiştir.

a) Yüksek Kurumun gelir kaynakları:

(1) Başbakanlık Bütçesine her yıl Yüksek Kurum için konulacak ödenekler,

(2) Bağış, yardım ve vasiyetler,

(3) Döner sermaye karları ve diğer gelirler.

b) Atatürk Araştırma Merkezinin gelir kaynakları:

- (1) Başbakanlık Bütçesinden, Yüksek Kurum kanalıyla yapılacak yardımlar,
- (2) Atatürk Araştırma Merkezinin hizmet ve faaliyetlerinden elde edilen gelirler,
- (3) Atatürk Araştırma Merkezinde yapılan bağış ve yardımlar,
- (4) Atatürk Araştırma Merkezinin mal varlığından elde edilen gelirler,
- (5) Döner sermaye karları ve diğer gelirler.

c) Türk Dil Kurumunun gelir kaynakları:

- (1) Atatürk'ün vasiyetine dayalı gelirler,
- (2) Türk Dil Kurumunun hizmet ve faaliyetlerinden elde edilen gelirler,
- (3) Türk Dil Kurumu mal varlığından elde edilen gelirler,
- (4) Türk Dil Kurumuna yapılan bağış ve yardımlar,
- (5) Döner sermaye karları ve diğer gelirler,
- (6) Zorunlu hallerde, Başbakanlık Bütçesinden Yüksek Kurum kanalıyla yapılan yardımlar.

d) Türk Tarih Kurumunun gelir kaynakları:

- (1) Atatürk'ün vasiyetine dayalı gelirler,
- (2) Türk Tarih Kurumunun hizmet ve faaliyetlerinden elde edilen gelirler,
- (3) Türk Tarih Kurumu mal varlığından elde edilen gelirler,
- (4) Türk Tarih Kurumuna yapılan bağış ve yardımlar,
- (5) Döner sermaye karları ve diğer gelirler,
- (6) Zorunlu hallerde, Başbakanlık Bütçesinden Yüksek Kurum kanalıyla yapılacak yardımlar.

e) Atatürk Kültür Merkezinin gelir kaynakları:

- (1) Başbakanlık Bütçesinden Yüksek Kurum kanalıyla yapılan yardımlar,
- (2) Atatürk Kültür Merkezinin hizmet ve faaliyetlerinden elde edilen gelirler,
- (3) Atatürk Kültür Merkezine yapılan bağış ve yardımlar,
- (4) Atatürk Kültür Merkezinin mal varlığından elde edilen gelirler,
- (5) Döner sermaye karları ve diğer gelirler.

Mali kolaylıklar:

Madde 101 - Yüksek Kuruma ve bağlı kuruluşlarına yapılacak bağış ve yardımlar her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. Yapılan bağış ve yardımları, gelir ve kurumlar vergisi yükümlülükleri yılı içinde verecekleri beyannamelere masraf kaydedebilirler. Yüksek Kurum ve bağlı kuruluşları, 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma ve Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir.

Döner sermaye:

Madde 102 - Atatürk Kültür, Dil ve Tarih yüksek Kurumu Başkanlığı ve bağlı kuruluşlarında döner sermaye işletmeleri kurulabilir. Döner sermaye işletmelerinin toplam sermaye miktarı bir milyar liradır. Bu sermayenin kurulacak döner sermaye işletmeleri arasındaki dağılımı Yüksek Kurum Başkanlığınca yapılır. Döner sermayelere tahsis edilecek taşınır ve taşınmaz değerlerin toplamının döner sermaye miktarını karşılamaması halinde aradaki fark Kurumun bütçesine bu amaçla konulacak ödeneklerle karşılanır. Kurumun döner sermaye miktarını bir katı kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Mali yılın bitiminden itibaren dört ay içinde hazırlanacak bilanço ve ekleri ile bütün gelir ve gider belgeleri, denetim için Sayıştay'a, bilanço ve eklerinin birer örneği de aynı süre içinde Maliye Bakanlığına gönderilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Çeşitli Hükümler ve Geçici Maddeler

BİRİNCİ BÖLÜM

Milli Komite, Atatürk Kültür Merkezi Alanı içerisinde Yer Alacak Tesis ve Alanların Yönetimi

Milli Komitenin yeniden teşkili:

Madde 103 - 23/9/1980 tarihli ve 2302 sayılı Atatürk'ün Doğumunun 100 üncü Yılı'nın Kutlanması, Atatürk Kültür Merkezi Kurulması Hakkında Kanununun 4 üncü maddesindeki Cumhurbaşkanının nezdinde kurulan Milli Komite, Başbakan, Genelkurmay Başkanı, ilgili Devlet bakanları, Milli Savunma Bakanı, Milli Eğitim Bakanı, Kültür ve Turizm Bakanı, Gençlik ve Spor Bakanı ve Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı ile Başbakanın teklif edeceği ve Cumhurbaşkanının onaylayacağı en fazla 8 uzman veya danışman üyeden oluşacak şekilde yeniden teşkil edilmiştir. Milli Komitenin sekreteryaya hizmetleri, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih yüksek Kurumu Başkanlığınca yürütülür.

Atatürk Kültür Merkezi Alanı içerisinde yer alacak tesis ve alanların yönetimi:

Madde 104 - 23/9/1980 tarihli ve 2302 sayılı Atatürk'ün Doğumunun 100 üncü Yılı'nın Kutlanması ve Atatürk Kültür Merkezi Kurulması Hakkında Kanunun, 23/4/1981 tarihli ve 2450 sayılı Kanunla değişik 3 üncü maddesinde yer alan Atatürk Kültür Merkezi alanı içerisindeki bütün tesis ve alanlar ile Milli Komitece tespit edilecek veya yapılmasına izin verilecek tesis ve alanlar, Kültür ve Turizm Bakanlığına tahsis edilmiştir. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Atatürk Kültür Merkezi alanı içerisindeki tesis ve alanların yönetim ve işletilmesini, 2302 sayılı Kanunun amacına aykırı olmamak şartıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına, bedelsiz olarak devredebilir. Kültür ve Turizm Bakanlığı ile kamu kurum ve kuruluşları, bu tesis ve alanları, 2302 sayılı Kanunun amacına aykırı olmamak şartıyla kullanabilir veya kiraya verebilir. Atatürk Kültür Merkezi alanı içindeki, 2302 sayılı Kanunun amacına uymayan yapı ve tesisler Milli Komite kararı ile yıktırılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Toplantı Esasları, Tüzük ve Yönetmelikler

Oylama, toplanma ve karar alma esasları:

Madde 105 - Bu Kanunda mevcut kurullar üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. Oyların eşitliği halinde Başkanın katıldığı karar kurul kararı sayılır.

Tüzükler:

Madde 106 - Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Tüzüğü ile Atatürk Uluslararası Barış Ödülü aşağıdaki hususları ihtiva edecek şekilde hazırlanır ve bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde yürürlüğe konulur:

- a) Yüksek Kurumun üst organları ile Yüksek Kurum Başkanlığı ve bağlı kuruluşların organlarının kuruluş ve çalışma esaslarına ilişkin hususlar,
- b) Uygulama ve Bilim Kolları ile Türk Tarih Kurumunda yer alan komisyonların teşkil ve çalışma esasları,
- c) Personel işlemleri ve özlük hakları ile ilgili hususlar,
- d) Atatürk Uluslararası Barış Ödülünün verilme şartları ve esasları, Ödül Kurulunun ve teşkil edilecek komisyonların çalışma usulleri ve değerlendirme esasları ile ödül plaketi, rozeti ve beratının şeklinin, cinsinin, ebadının ve nakdi mükafat miktarının tespitine, ödül töreninin düzenlenmesi ve ödülün verilmesine ilişkin usul ve esaslar,
- e) Bu Kanunun uygulanması ile ilgili diğer hususlar.

Yönetmelikler:

Madde 107 - Bu Kanunda belirlenen hususların uygulanması ile ilgili yönetmelikler Yüksek Kurumun ve bağlı kuruluşların yetkili organlarınınca bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde hazırlanır ve Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan hükümler:

Madde 108 - 23/9/1980 tarihli ve 2302 sayılı Atatürk'ün Doğumunun 100 üncü Yılı'nın Kutlanması ve Atatürk Kültür Merkezi Kurulması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

Ek Madde 1 - (Ek: 26/8/1993 - KHK - 519/18 md.; İptal: Ana.Mah.nin 25/11/1993 tarih ve E.1993/51, K.1993/53 sayılı Kararı ile)

Geçici Madde 1 - Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde Yüksek Kurul, Başbakanın başkanlığında ilk toplantısını yapar. Yüksek Kurum Başkanı ile bağlı kuruluşların başkanları, yüksek Kurula ve Yönetim Kuruluna Cumhurbaşkanınca seçilecek üyeler ile müşterek kararla atanacak üyeler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki ay içinde usulüne göre seçilir ve atanır. Bu Kanuna uygun olarak Yüksek Kurulun ve Yükseköğretim Kurulunun seçeceği asli üyeler bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde seçilir ve bağlı kuruluşların organları oluşturulur. Yüksek Kurum Başkanının atanması ile birlikte Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu yüksek Kurum Başkanlığına bağlanır. Türk Dil Kurumu ile Türk Tarih Kurumunun planlanan faaliyetleri 1933 yılı sonuna kadar eski mevzuatlarına göre yürütülür. Bu Kurumların 1984 yılı faaliyetleri bu Kanunda öngörülen esaslara göre planlanır. Bağlı kuruluşların teşkilatlanmaları Mart 1984 sonuna kadar tamamlanır.

Geçici Madde 2 - Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığında ve bağlı Kuruluşlarında asli ve sürekli görevlerde istihdam edilecek personel kadrolarının ilk tespiti Bakanlar Kurulu kararı ile yapılır.

Geçici Madde 3 - Yüksek Kurum Başkanlığı ile Atatürk Araştırma Merkezi ve Atatürk Kültür Merkezinin bütçe ihtiyaçları, 31 Aralık 1983 tarihine kadar, Başbakanlık Bütçesinden karşılanır. Bu maksatla her türlü işlemi yapmaya Maliye Bakanı yetkilidir.

Geçici Madde 4 - (Değişik: 16/9/1983 - 2887/1 md.)

Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumunda çalışanlar,(Türk Tarih Kurumu Matbaasında çalışanlar hariç), 31 Aralık 1983 tarihi itibarıyla memur statüsüne geçirilerek ve bu tarih esas alınmak suretiyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine göre ve yazılı müracaat şartı aranmaksızın intibakları yapılır. Ancak, bu personelden 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre emeklilik hakkını kazanmış olanlardan emekli olmak isteyenlerle memur statüsüne geçmek istemeyenlerin bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içinde müracaat etmeleri halinde kıdem tazminatları ödenerek kurumları ile ilişkileri kesilir. Yapılan intibak neticesinde ilgililerin alacağı aylık, ek gösterge, iş güclüğü, iş riski, temininde güçlük zamları ile mali sorumluluk tazminatı ve diğer mali ve sosyal hakların net tutarları toplamı 31 Aralık 1983 tarihindeki hizmet akdi veya toplu sözleşmelerle almakta oldukları ücretlerin net tutarlarından az olması halinde, aradaki fark kademe ilerlemesi, derece yükselmesi,katsayı artışı vesair ödemelerdeki artış ve ilavelerle giderilinceye kadar hiçbir vergi ve kesintiye tabi olmaksızın tazminat olarak ödenir.

(Üçüncü fıkra Mülga: 25/5/1984 - KHK 200/3 md.)

Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumunun 1983 yılı bütçeleri, 31 Aralık 1983 tarihine kadar mevcut mevzuata göre yürütülür. 1984 yılı bütçesi Yönetim Kurulu ve bağlı kuruluşların yürütme kurullarınca usulüne uygun olarak hazırlanır.

Geçici Madde 5 - Bu Kanunun uygulanması ile ilgili tüzük ve yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, Türk Dil Kurumu ile Türk Tarih Kurumunun tüzük ve yönetmelikleri ile diğer mevzuatın bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 6 - 23/9/1980 tarihli ve 2302 sayılı Kanunla,Kutlama Koordinasyon Kurulu emrinde oluşturulan Fon, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde tasfiye olunur. Fon bakiyesi, Bayındırlık Bakanlığı denetiminde münhasıran Atatürk Kültür Merkezi inşaatında kullanılmak üzere Maliye Bakanlığına devredilir.

Geçici Madde 7 - Atatürk Uluslararası Barış Ödülünün verilmesine ilişkin çalışmalara 1984 yılında başlanır ve birinci Atatürk Uluslararası Barış Ödülü 1986 yılında verilir.

Yürürlük:

Madde 109 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme:

Madde 110 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ek - 1 Sayılı Liste:

2549 sayılı Devlet Mezarlığı Kanununa göre Atatürk'ün en yakın silah arkadaşları olarak tespit edilen ve Atatürk Araştırma Merkezinin şeref üyeleri olan İstiklal Harbi Komutanları:

- (1) İsmet İnönü
- (2) Mareşal Mustafa Fevzi Çakmak
- (3) Orgeneral Nurettin
- (4) Orgeneral Yakup Şevki Subaşı
- (5) Orgeneral Fahrettin Altay
- (6) Orgeneral Ali Fuat Cebesoy
- (7) Orgeneral Kazım Karabekir
- (8) Orgeneral Kazım Özalp
- (9) Orgeneral Cemil Cahit Toydemir
- (10) Orgeneral İzzet Çalışlar
- (11) Orgeneral Abdurrahman Nafiz Gürman
- (12) Orgeneral Kazım Orbay
- (13) Orgeneral Salih Omurtak
- (14) Korgeneral Naci Eldeniz
- (15) Korgeneral Şükrü Naili Gökberk
- (16) Korgeneral Ali Hikmet Ayerdem
- (17) Korgeneral Nazmi Solok
- (18) Korgeneral Kazım İnanç
- (19) Korgeneral Mehmet Kenan Dalbaşar
- (20) Korgeneral Naci Tınaz
- (21) Korgeneral Kemalettin Sami
- (22) Korgeneral Ömer Halis Bıyıktay
- (23) Korgeneral Ahmet Derviş
- (24) Tümgeneral Kazım Sevüktekin
- (25) Tümgeneral Osman Nuri Koptagel

- (26) Tümgeneral Rüştü Sakarya
- (27) Tümgeneral Yusuf İzzet Met
- (28) Tümgeneral Mehmet Sabri Erçetin
- (29) Tümgeneral Hüseyin Nurettin Özsu
- (30) Tümgeneral Refet Bele
- (31) Tümgeneral Sıtkı Uke
- (32) Tümgeneral Selahattin Adil
- (33) Tümgeneral Mursel Bakü
- (34) Tümgeneral Mehmet Suphi Kula
- (35) Tümgeneral Halit Karsıalan
- (36) Tümgeneral Alaattin Koval
- (37) Tümgeneral Aşir Atlı
- (38) Tümgeneral Ahmet Zeki Soydemir
- (39) Albay Mümtaz
- (40) Albay Ali
- (41) Albay Hacı Arif Örgüç
- (42) Albay Reşat Çiyiltepe
- (43) Albay Etem Servet Boral
- (44) Albay İbrahim Çolak
- (45) Albay Mehmet Fuat Bulca
- (46) Albay Mehmet Nuri Conker
- (47) Albay Mehmet Hulusi Conk
- (48) Albay Halit Akmansu
- (49) Albay Mehmet Nazım
- (50) Yarbay Mahmut Nedim Hendek

Ek - 2 Sayılı Liste:

Türk Dil Kurumunun kuruluşu için Hükümete başvuran ve bu Kurumun ilk Yönetim Kurulunu oluşturan şeref üyeleri:

- (1) Samih Rifat
- (2) Ruşen Eşref Ünaydın
- (3) Celal Sahir Erozan
- (4) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

Ek: 3 Sayılı Liste:

Türk Tarih Kurumunun kuruluşu için dilekçe ile başvuran ve bu kurumun kurucuları olan şeref üyeleri:

- (1) Prof. Yusuf Akçura
- (2) Prof. Sadri Maksudi Arsal
- (3) Reşit Safvet Atabinen
- (4) Tevfik Bıyıklıoğlu
- (5) Hasan Cemil Çambel
- (6) Vasıf Çınar
- (7) Dr.Halil Edhem Eldem
- (8) Ord.Prof. Şemsettin Günaltay
- (9) Prof.Dr. Afet İnan
- (10) Dr. Hamit Koşay
- (11) Prof.Dr. Ragıp Hulusi Özden
- (12) Prof.Yusuf Ziya Özer
- (13) Dr.Reşit Galip
- (14) Samih Rifat
- (15) Ord.Prof. İsmail Hakkı Uzunçarşılı
- (16) Ord.Prof. Mükrimin Halil Yinanç

2876 SAYILI KANUNDA EK VE DEĞİŞİKLİK YAPAN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜKTEN KALDIRDIĞI KANUN VE HÜKÜMLERİ GÖSTERİR LİSTE

Yürürlükten Kaldırılan Kanun veya Kanun Hükümleri	Yürürlükten Kaldıran Mevzuatın		
	Tarihi	Sayısı	Maddesi
- 2876 Sayılı Kanun'un 16/9/1983 Tarihli ve 2887 Sayılı Kanunla değişik geçici 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası	25/5/1984	KHK 200	3
- 657 Sayılı Kanun'un 125 inci maddesinin (E) bendinin (d) fıkrasındaki "... kesintisiz 10 gün ve-ya..." ibaresi	29/11/1984	KHK 243	26
- 657 Sayılı Kanun'un değişik 209 ve 210 uncu maddelerinin birinci fıkralarında geçen "... aile yardımı ödeneğine müstehak..." ibareleri.	29/11/1984	KHK 243	31
- 5/11/1980 Tarihli ve 2333 Sayılı Kanun	29/11/1984	KHK 243	56

- 657 Sayılı Kanun'un değişik 92 nci maddesinin 2

nci fıkrası ile 116 nci maddesi 29/11/1984 KHK 243 56

- 11/8/1983 tarihli ve 2876 Sayılı Kanunun
15/5/1991 tarihli ve 3742 Sayılı Kanunla değişik
97 nci maddesinin (c) bendinin son fıkrası 5/7/1991 KHK 433 16

KANUNLAR, KASIM 1993 (Ek - 18)

2876 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE

Kanun No.	Farklı tarihte yürürlüğe giren maddeler	Yürürlüğe giriş tarihi
2887	-	16/9/1983
KHK 200	-	18/6/1984
KHK 243	-	31/12/1984
3742	-	20/5/1991
3753	-	1/1/1991 tari- hinden geçerli olmak üzere 6/6/1991 1/1/1992
KHK/433	a) 1 ve 3 üncü maddeleri b) 11 inci maddesiyle değiştirilen 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesinin (B) fıkrasının 1 ve 2 nci bentleri hükümleri; 1. 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu hükümlerine tabi olanlar,2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa tabi olan personelden profesör,doçent ve yardımcı doçent unvanına sahip olanlar,926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanununa tabi olanlarla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personelden;kadroları Emniyet Hizmetleri Sınıfına dahil olanlar ve Millî İstihbarat Teşkilatı personeli için 2. 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu kapsamına giren personelden öğretim üyeleri dışında kalan öğretim elemanları ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personelden; kadroları Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri sınıfına dahil olup da anılan Kanunun 36 ncı maddesinin "Ortak Hükümler" bölümünün (A) bendinin 11 inci fıkrasında sayılan unvanlarda bulunanlar,Müsteşar,Müsteşar Yardımcısı,Genel Müdür, Bakanlık ve Bakanlıklarda Kurul Başkanları, Genel Müdür Yardımcısı ve Daire Başkanlığı ile Bağlı Kuruluş Başkan ve Başkan Yardımcılığı ile Defterdar, Başkan,Müdür ve Saymanlık görevlerinde bulunanlar için 3. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personelden kadroları Mülki İdare Amirliği Hizmetleri,Teknik Hizmetler,Eğitim ve Öğretim Hizmetleri ve Avukatlık Hizmetleri sınıflarına ait bulunan personel için 4. Kapsama dahil diğer personel için c) Diğer maddeleri	15/8/1991 15/1/1992 15/7/1992 15/1/1993 15/7/1991 ta- rihinden ge- çerli olmak üzere 8/7/1991
KHK- 519	a) 14 üncü maddesi b) Diğer maddeleri	1/1/1996 16/9

